

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, 01 grudnia 2024 r.

DOOŚ-WDŚIII.420.2.2021.mk.5

(stary znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk)

DECYZJA

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 oraz art. 127 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572, ze zm.), dalej k.p.a., po rozpatrzeniu odwołań: [REDAKTOWANE], [REDAKTOWANE], [REDAKTOWANE], K-B sp. z o.o. sp.k. od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 30 lipca 2021 r., znak: WOO-I.420.16.2020.KT.46, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 74 do parametrów drogi 2-jezdniowej, klasy ekspresowej na odcinku przejścia przez Kielce (węzeł Kielce Zachód/S7 – węzeł Kielce Bocianek/DK73) według wariantu 3 Dwa tunele,

1. uchyla punkt I.2.7. decyzji w brzmieniu:

„Lokalizację zaplecza budowy i baz materiałowo-sprzętowych, przewidzieć:

- w miejscach oddalonych minimum 50 m od Zalewu Kieleckiego oraz brzegów rzeki Silnicy i rzeki Sufraganiec,
- poza obrębem rzutu koron drzew i systemu korzeniowego”

i w tym zakresie orzeka:

„Zaplecza budowy i bazy materiałowo-sprzętowe lokalizować:

- a) w miejscach oddalonych minimum 100 m od Zalewu Kieleckiego oraz brzegów rzeki Silnicy i rzeki Sufraganiec,
- b) poza obrębem rzutu koron drzew i systemu korzeniowego, jednak w promieniu nie mniejszym niż 3 m od pni drzew”;

2. uchyla punkt I.2.8. decyzji w brzmieniu:

„Niezanieczyszczone masy ziemne, powstające podczas prac budowlanych w jak największym stopniu zagospodarować na terenie planowanej inwestycji, zgodnie z obowiązującymi przepisami (wykorzystać np.: do budowy nasypów, niwelacji terenu); nie składować mas ziemnych w odległości min. 50 m od rzeki Silnica i Zalewu Kieleckiego oraz rzeki Sufraganiec. Humus składować oddzielnie i wykorzystać do prac wykończeniowych. W przypadku zanieczyszczonej ziemi postępować zgodnie z zasadami gospodarowania odpadami”

i w tym zakresie orzeka:

„Niezanieczyszczone masy ziemne, powstające podczas prac budowlanych w jak największym stopniu zagospodarować na terenie planowanej inwestycji (wykorzystać np.: do budowy nasypów, niwelacji terenu). Nie składować mas ziemnych w odległości minimum 50 m od rzeki

Silnica i Zalewu Kieleckiego oraz rzeki Sufraganiec. Humus składować oddzielnie i wykorzystać w pierwszej kolejności do rekultywacji terenu w bezpośrednim sąsiedztwie drogi, do odtworzenia warstwy glebowej wokół dróg”;

3. uchyla punkt I.2.14. decyzji w brzmieniu:

„W przypadku odprowadzania wód z odwodnienia wykopów do cieków, wymagane jest ich oczyszczenie z zawiesiny. Czas wykonania odwodnienia wykopów budowlanych ograniczyć do niezbędnego minimum”

i w tym zakresie orzeka:

„W przypadku odprowadzania wód z odwodnienia wykopów do cieków oraz do kanalizacji deszczowej, wymagane jest ich oczyszczenie z zawiesiny za pomocą osadników”;

4. uchyla punkt I.2.16. decyzji w brzmieniu:

„W czasie prowadzenia prac przygotowawczych oraz robót budowlanych w rejonie rzeki Sufraganiec, rzeki Silnicy oraz Zalewu Kieleckiego zapewnić specjalistyczny nadzór przyrodniczy.

Nadzór przyrodniczy obejmować winien kontrolę działań zapobiegających i zabezpieczających środowisko przyrodnicze na etapie realizacji robót budowlanych, w szczególności w następującym zakresie:

- a) rozpoznania przyrodniczego terenu przed przystąpieniem do prac budowlanych,
- b) nadzór nad czynnościami związanymi z usuwaniem wierzchniej warstwy ziemi,
- c) bieżącą obserwację i analizę technologii i harmonogramu prowadzenia poszczególnych prac a w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych okoliczności i zdarzeń, podanie zaleceń,
- d) obserwację pracy sprzętu i placu budowy na odcinkach projektowanej drogi przechodzących przez dolinę rzeki Silnica i Zalewu Kieleckiego,
- e) kontrolę prowadzenia prac budowlanych w obrębie rzeki Sufraganiec i rzeki Silnica oraz Zalewu Kieleckiego,
- f) w razie potrzeby dokładne określenie lokalizacji tymczasowych wygrodzeń w miejscach, gdzie stwierdzone zostaną przez nadzór przyrodniczy szlaki migracji płazów oraz możliwość prowadzenia w takich miejscach prac w okresach masowych migracji płazów a także przenoszenie poza teren budowy drobnych zwierząt i płazów, które tam się przedostaną,
- g) kontrolę wykopów przed ich zasypaniem celem wykluczenia obecności płazów i drobnych zwierząt,
- h) nadzór nad wprowadzaniem nasadzeń zieleni i doбором właściwych gatunków roślin”

i w tym zakresie orzeka:

„W czasie prowadzenia prac przygotowawczych oraz robót budowlanych zapewnić nadzór inwestorski przyrodniczy, pełniony przez osoby legitymujące się doświadczeniem i wykształceniem odpowiednim do zakresu wykonywanego nadzoru, obejmujący:

- 1) w zakresie nadzoru herpetologicznego/teriologicznego:
 - a) kontrolę terenu budowy całego odcinka inwestycji (w tym wykopów, zagłębień wypełnionych wodą, zastoisk i zalewisk, rowów, studni, elementów urządzeń podczyszczających wody opadowe) w celu poszukiwania uwieczonych zwierząt (płazów, małych ssaków); ze szczególnym uwzględnieniem odcinków w rejonie występowania siedlisk płazów: w km 3+400 do km 3+600 drogi S74 w rejonie rzeki

Silnica i Zalewu Kieleckiego, w rejonie rzeki Sufraganiec. Teren budowy musi być poddawany przez nadzór herpetologiczny regularnym kontrolom w trakcie całego okresu aktywności zinwentaryzowanych gatunków – w okresie wiosennych i jesiennych migracji, tj. od 1 marca do 15 maja oraz od 15 sierpnia do 15 października dwa razy dziennie (rano i wieczorem), w pozostałym okresie aktywności raz dziennie. W przypadku stwierdzenia obecności zwierząt, osobniki przenieść pod nadzorem przyrodniczym do odpowiedniego dla danego gatunku miejsca o cechach siedliska, w którym występuje w sposób naturalny, oddalonego poza zasięg oddziaływania inwestycji,

- b) kontrolę wykopów przed ich zasypaniem celem wykluczenia obecności płazów i drobnych zwierząt,
 - c) nadzór nad czynnościami związanymi z usuwaniem wierzchniej warstwy ziemi,
 - d) realizację warunków I.2.26. (w brzmieniu nadanym punktem 11 niniejszej decyzji), I.2.27. (w brzmieniu nadanym punktem 12 niniejszej decyzji), w tym wyznaczenie dodatkowych miejsc lokalizacji tymczasowych wygradzeń herpetologicznych;
- 2) w zakresie nadzoru ornitologicznego i chiropterologicznego realizację warunku I.2.17. (w brzmieniu nadanym punktem 5 niniejszej decyzji);
- 3) w zakresie nadzoru dendrologicznego:
- a) nadzór nad zabezpieczeniem drzew nieprzeznaczonych do wycinki i pracami w ich obrębie – nad realizacją warunku I.2.18. (w brzmieniu nadanym punktem 6 niniejszej decyzji),
 - b) nadzór nad wykonaniem nasadzeń kompensujących – nad realizacją warunku I.2.19. (w brzmieniu nadanym punktem 7 niniejszej decyzji),
 - c) wykonanie kontroli występowania chronionej lichenobioty w obrębie drzew przeznaczonych do wycinki – nad realizacją warunku I.2.17. (w brzmieniu nadanym punktem 5 niniejszej decyzji),
 - d) monitoring udatności nasadzeń;
- 4) nadzór ichtiologiczny przy prowadzeniu prac w obrębie skarp zbiornika Zalew Kielecki, a także przy prowadzeniu prac w rejonie skarp i dna rzek Sufraganiec, Silnica”;

5. uchyla punkt I.2.17. decyzji w brzmieniu:

„Prace związane z wycinką drzew i krzewów ograniczyć do niezbędnego minimum oraz prowadzić poza okresem lęgu ptaków i wychowywania młodych, tj. w okresie od 16 października do końca lutego; dopuszcza się przeprowadzenie wycinki w okresie lęgowym, lecz po uprzednim potwierdzeniu przez specjalistę ornitologa braku lęgów gatunków chronionych. Kontrolę przeprowadzić należy nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku wykrycia lęgów gatunków chronionych należy zaprzestać wycinki do czasu stwierdzenia przez nadzór ornitologiczny wyprowadzenia młodych z gniazd”

i w tym zakresie orzeka:

„Wycinkę drzew i krzewów kolidujących z realizacją planowanego przedsięwzięcia przeprowadzić poza okresem lęgu ptaków i wychowywania młodych, tj. w okresie od 16 października do końca lutego; dopuszcza się przeprowadzenie wycinki w okresie lęgowym, lecz po uprzednim potwierdzeniu przez specjalistę ornitologa braku lęgów gatunków chronionych. Kontrolę zajęcia siedlisk przeprowadzić należy nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku wykrycia lęgów gatunków chronionych, należy zaprzestać

wycinki do czasu stwierdzenia przez nadzór ornitologiczny wyprowadzenia młodych z gniazd i postępować zgodnie z zaleceniami nadzoru przyrodniczego. Ponadto, niezależnie od terminu wycinki, drzewa przeznaczone do usunięcia o obwodzie powyżej 50 cm na wysokości 5 cm, należy skontrolować pod kątem występowania chronionej licheniobioty przez specjalistę lichenologa, a także pod kątem wykorzystania tych drzew, jako schronienia letniego oraz zimowego nietoperzy. Kontrola musi zostać przeprowadzona przez specjalistę chiropterologa z nadzoru przyrodniczego, nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku stwierdzenia obecności stanowisk gatunków chronionych lub ich siedlisk, należy wstrzymać wycinkę oraz podjąć działania określone przez ww. nadzór”;

6. uchyla punkt I.2.18. decyzji w brzmieniu:

„Prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w obrębie bryły korzeniowej drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia, wykonywać z należytą ostrożnością:

- a) pnie drzew nieprzeznaczonych do wycinki zabezpieczyć na czas budowy osłonami (np. z desek, siatki, słomy) lub teren gdzie rosną ogrodzić lub wyraźnie oznaczyć w sposób zapobiegający ingerowaniu w dendroflorę,
- b) wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew przeprowadzać ręcznie, lub minikoparkami, a odsłonięte fragmenty korzeni osłonić matą słomianą lub jutową, którą należy regularnie zwilżać wodą,
- c) nie nadsypywać ziemią terenów porośniętych drzewami i krzewami nieprzeznaczonymi do usunięcia”

i w tym zakresie orzeka:

„W celu ochrony drzew i krzewów nieprzeznaczonych do wycinki, znajdujących się w obrębie inwestycji, tj. na terenie będącym placem budowy, na etapie realizacji inwestycji:

- 1) nie składować materiałów budowlanych, odpadów, mas ziemnych, ani nie parkować pojazdów, w tym ciężkiego sprzętu w obrębie rzutu koron drzew i systemu korzeniowego, przestrzeń ta nie może być jednak mniejsza niż w promieniu 3 m od pni drzew;
- 2) nie poruszać się pojazdami, w tym ciężkim sprzętem, w obrębie rzutu koron drzew i systemu korzeniowego, przestrzeń ta nie może być jednak mniejsza niż w promieniu 3 m od pni drzew. Wyjątkowo, dopuszcza się poruszanie pojazdami w tej strefie i wtedy w celu ochrony gruntu w rejonie systemu korzeniowego przed zagęszczeniem, wykonać osłonę izolacyjną podłoża warstwą gruboziarnistego żwiru lub innych materiałów amortyzujących, które zostaną usunięte natychmiast po ustaniu konieczności poruszania się pojazdów w ww. strefie;
- 3) w obrębie brył korzeniowych prace prowadzić metodą bezrozkopową lub ręcznie. Wyjątkowo dopuszcza się wykonywanie prac wymagających użycia sprzętu mechanicznego za pomocą minikoparek. W przypadku konieczności wykonywania prac ziemnych w rejonie brył korzeniowych metodą rozkopową:
 - a) w sezonie wegetacyjnym odsłonięte fragmenty korzeni osłonić matą słomianą lub jutową i regularnie zraszać wodą w czasie prowadzenia prac, natomiast w okresie zimowym chronić przed przemrożeniem przez obłożenie matami słomianymi,
 - b) należy pozostawiać korzenie od średnicy większej niż 3 cm. Jeżeli konieczne jest przycinanie korzeni lub w przypadku uszkodzenia korzeni, należy przycinać je

- prostopadle do osi korzenia, usuwając całą zniszczoną lub chorą część, aż do miejsca zdrowego, czystym, ostrym narzędziem i zabezpieczyć środkiem grzybobójczym,
- c) w przypadku głębokich wykopów, tj. o głębokości większej niż 3 m, wykonywać ekrany zabezpieczające systemy korzeniowe z zastosowaniem podłoża biologicznie czynnego, umożliwiającego szybszą odbudowę korzeni,
 - d) po zakończeniu prac w rejonie systemu korzeniowego, należy natychmiast zakryć go urodzajną ziemią (nie ziemią z dna wykopu) i nawodnić;
- 4) drzewa i grupy drzew znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie prac, gdzie nie są planowane prace/przejazdy sprzętu mechanicznego w obrębie rzutu koron, wygrodzić ogrodzeniem w promieniu: minimum 2 m od pnia, w przypadku drzew o średnicy na wysokości 1,3 m wynoszącej do 10 cm; minimum 3 m od pnia, w przypadku drzew o średnicy na wysokości 1,3 m wynoszącej do 35 cm; minimum 4 m od pnia, w przypadku drzew o średnicy na wysokości 1,3 m wynoszącej powyżej 35 cm;
 - 5) pnie drzew, gdzie w rejonie rzutów koron będzie konieczne: przejeżdżanie pojazdami, wykonywanie prac ziemnych, budowlanych, zabezpieczyć przez szczelne oszalowanie deskami, wypełniając przestrzeń pomiędzy pniem a deską materiałem amortyzującym (np. matami słomianymi, jutą), deski mocować bez użycia gwoździ, wysokość szalowania 2 m, do wysokości dolnych gałęzi korony, dolną krawędź opierać na podłożu, nie na nabiegach korzeniowych;
 - 6) w czasie długotrwałej suszy i upałów drzewa, których systemy korzeniowe zostały naruszone, a także drzewa, które zostaną wskazane przez nadzór dendrologiczny, nawadniać w ilości wskazanej przez nadzór przyrodniczy;
 - 7) nie nadsypywać ziemią terenów wyznaczonych rzutem korony drzew i miejsc występowania krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia, tj. nie zmieniać poziomu gruntu;
 - 8) po zakończeniu prac, które będą odbywać się w rejonie rzutu koron drzew, zastosować ściółkowanie o grubości 4-6 cm (zrąbki, przekompostowana kora), w celu zatrzymania wilgoci; wykonać dodatkowe prace zabezpieczające, w przypadku ich zalecenia przez nadzór dendrologiczny/botaniczny”;

7. uchyła punkt I.2.19. decyzji w brzmieniu:

„W związku z konieczną wycinką drzew i krzewów wykonać należy nasadzenia które będą spełniały funkcje krajobrazowe i ekologiczne w postaci zieleni ozdobnej w miejscach takich jak np.: ronda, skrzyżowania oraz w następujących lokalizacjach: od km ok. 0+500 do km ok. 0+700, od km ok. 1+200 do km ok. 1+400, od km ok. 1+600 do km ok. 1+800, od km ok. 2+500 do km ok. 2+600, od km ok. 3+200 do km ok. 3+300, od km ok. 4+200 do km ok. 4+300. Do nasadzeń wykorzystać krzewy i drzewa gatunków liściastych i iglastych w celu stworzenia wielogatunkowej kompozycji, wyróżniającej się estetyką przez cały sezon wegetacyjny, odpowiedni dla rodzimych gatunków ozdobnych.

Dopuszcza się udział gatunków obcych przy nasadzeniach zieleni estetycznej, ale z wykluczeniem gatunków inwazyjnych. Należy zapewnić utrzymanie nasadzonej zieleni poprzez zabiegi pielęgnacyjne (cięcie, koszenie) oraz uzupełnianie ubytków w nasadzeniach”

i w tym zakresie orzeka:

„W celu zrekompensowania usuniętej zieleni miejskiej:

- 1) należy wykonać nasadzenia zastępcze o funkcji ochronnej – izolacyjnej i ozdobnej drzew w postaci rzędowej w skali minimum 1:1, tj. odpowiednio minimum 750-800 drzew gatunków

- dorastających do docelowej wysokości powyżej 15 m, a także nasadzenia zastępcze krzewów o powierzchni minimum 3 500 m². Nasadzenia zastępcze wykonać przy następujących odcinkach drogi: strona prawa - 0+000 do 0+650, 1+400 – 2+500, 3+000 – 5+000; strona lewa - 0+000 – 0+600, 1+000 – 1+600, 1+650 – 2+500, 2+600 – 5+000. Do nasadzeń wykorzystać gatunki rodzime drzew, a w przypadku krzewów, nie wykorzystywać gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych; przy użyciu sadzonek pochodzących z polskiego materiału szkółkarskiego, z zakrytym systemem korzeniowym;
- 2) należy wykonać nasadzenia zieleni niskiej – w pobliżu skrzyżowań w postaci rabat z wieloletnimi bylinami, trawami ozdobnymi oraz krzewami kwitnącymi, w pobliżu chodników – rośliny okrywowe na rabatach, na rondach – piętrową roślinność wieloletnią;
 - 3) należy wykonać nasadzenia pnączy od strony zewnętrznej ekranów akustycznych – przeciwnej do strony jezdni (nie dotyczy ekranu E44). Do nasadzeń wykorzystać wyłącznie rodzime gatunki pnączy;
 - 4) do nasadzeń należy stosować sadzonki drzew o następujących cechach:
 - a) szkółkowane co najmniej 2-krotnie,
 - b) prawidłowo uformowane, z zachowaniem charakterystycznych dla gatunku i odmiany pokroju, wysokości, szerokości i długości pędów, a także równomiernego rozgałęzienia,
 - c) bez uszkodzeń mechanicznych,
 - d) pąk szczytowy wyraźnie uformowany,
 - e) bryła korzeniowa prawidłowo uformowana, zwarta, nieuszkodzona, na korzeniach szkieletowych powinny występować liczne drobne korzenie,
 - f) pędy szkieletowe korony powinny być dobrze wykształcone i równomiernie rozmieszczone oraz występować w ilości zależnej od gatunku i odmiany, jednak nie mniejszej niż 4,
 - g) obwody pni sadzonek na wysokości 100 cm powinny wynosić minimum 10 cm, a średnice brył korzeniowych minimum 45 cm,
 - h) niedopuszczalne jest wykorzystywanie sadzonek: z uszkodzeniami mechanicznymi, pęknięciami kory i oznakami martwicy; z odrostami podkładki poniżej miejsca szczytowania; ze śladami żerowania szkodników; z uszkodzonym pąkiem szczytowym przewodnika; z uszkodzoną bądź przesuszoną bryłą korzeniową,
 - i) w czasie transportu sadzonki muszą być zabezpieczone przed uszkodzeniem i przesuszeniem bryły korzeniowej;
 - 5) wymagania dotyczące sposobu nasadzeń drzew, krzewów i pnączy:
 - a) sadzenie wykonywać wczesną wiosną (przed rozpoczęciem wegetacji) lub późną jesienią (po zakończeniu wegetacji),
 - b) wielkość dołków pod drzewa wykonać 2-3 krotnie większą niż bryła korzeniowa sadzonej rośliny; należy zaprawić doły urodzajną ziemią,
 - c) drzewa opalikować, przy czym wysokość palików wbitych do gruntu powinna być równa wysokości pnia posadzonego drzewa. Przy montażu palików nie uszkodzić bryły korzeniowej, pień drzewa należy do palików mocować taśmą przeznaczoną do tego celu,
 - d) po posadzeniu drzew wokół nich należy wykonać misy – zagłębienia 5-7 cm, w których należy rozścielić warstwę mielonej kory (ok. 5 cm),

- e) po posadzeniu drzewa, krzewy, pnącza obficie podlać (w przypadku drzew minimum 30 l/drzewo), zapewnić regularne podlewanie posadzonych drzew, krzewów i pnączy w pierwszym roku po posadzeniu, w następnych dwóch latach podlewać w okresach długotrwałej suszy,
- f) w pierwszych pięciu latach po posadzeniu: corocznie wymieniać uschnięte, bądź uszkodzone sadzonki w stosunku 1:1 (termin sadzenia zostanie określony przez nadzór dendrologiczny odpowiedzialny za monitoring, który uwzględni gatunki drzew, krzewów, pnączy i uwarunkowania meteorologiczne); w miarę potrzeby poprawiać (formować) zagłębienia – misy; odchwaszczać misy – zagłębienia wokół posadzonych drzew; uzupełniać korę w misach pod drzewami; nawozić, usuwać odrosty korzeniowe przy drzewach; wymieniać złe, uszkodzone paliki i zniszczone wiązania; poprawiać pion drzew; wykonywać cięcia w zależności od potrzeby (sanitarne, cięcia formujące młode korony) lub w razie potrzeby wykonywać inne zabiegi pielęgnujące, wskazane przez nadzór dendrologiczny”;

8. uchyla punkt I.2.21. decyzji w brzmieniu:

„Prace w obrębie skarpy zbiornika Zalew Kielecki ograniczyć do niezbędnego minimum, prowadzić pod nadzorem specjalisty ichtiologa”

i w tym zakresie orzeka:

„Ze względu na ochronę awifauny nie stosować jednolicie przezroczystych ekranów akustycznych. W przypadku konieczności ich zastosowania, należy umieścić na nich czarne pionowe pasy o szerokości nie mniejszej niż 2 cm, w odległości nie większej niż 10 cm”;

9. uchyla punkt I.2.22. decyzji w brzmieniu:

„Do kształtowania i umacniania skarp Zalewu Kieleckiego oraz prac związanych z umocnieniem, przebudową skarp i dna rzeki Sufraganiec, rzeki Silnica, w miarę możliwości należy używać materiałów pochodzenia naturalnego tj. kamień, faszyna, drewno, grunt naturalny (np. pospółka, piasek, humus); wykorzystanie materiałów typu beton lub zaprawa cementowa, należy ograniczyć do niezbędnego minimum. Umocnienie w rejonie wylotów nie powinno być dłuższe niż 40 m (ok. 20 m poniżej wylotu i ok. 20 m powyżej wylotu)”

i w tym zakresie orzeka:

„Do kształtowania i umacniania skarp Zalewu Kieleckiego, dna i skarpy niecki wypadowej z obiektu OH-1 do rzeki Silnica Zalewu Kieleckiego oraz przebudowy koryta rzeki Sufraganiec, należy używać materiałów pochodzenia naturalnego tj., kamień, faszyna, drewno, grunt naturalny (np. pospółka, piasek, humus) z wyłączeniem możliwości stosowania gabionów; wykorzystanie materiałów typu beton lub zaprawa cementowa dopuszczalne jest tylko przy przebudowie koryta rzeki Sufraganiec – w przypadku gdy z ponownej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie, że nie jest możliwe użycie materiałów naturalnych dla całości prac zaplanowanych na tej rzece. Przebudowę koryta rzeki Sufraganiec w rejonie wylotów kanalizacji grawitacyjnej wód opadowych z drogi S74 realizować na odcinku nie dłuższym niż 40 m (ok. 20 m poniżej wylotu i ok. 20 m powyżej wylotu). W ramach realizacji wylotu kanalizacji deszczowej z drogi S74 do rzeki Silnica w km ok. 3+500 prace odtworzeniowe skarp i dna rzeki realizować w odległości nie większej niż ok. 3 m od wylotu kanalizacji deszczowej w górę i dół rzeki. Prace związane z budową wylotu kanalizacji deszczowej do rzeki Silnica wykonywać w osłonie z grodzic stalowych”;

10. uchyla punkt I.2.25. decyzji w brzmieniu:

„Realizacja inwestycji nie może ingerować w upust wieżowy z urządzeniem piętrzącym OH-1, znajdujący się przy Zalewie Kieleckim oraz powinna umożliwić w przyszłości wykonanie przepławki dla ryb”

i w tym zakresie orzeka:

„Realizacja inwestycji nie może ingerować w upust wieżowy z urządzeniem piętrzącym OH-1, znajdujący się przy Zalewie Kieleckim oraz ma umożliwić w przyszłości wykonanie przepławki dla ryb o parametrach umożliwiających migrację ichtiofauny – w tym jazia i śliza”;

11. uchyla punkt I.2.26. decyzji w brzmieniu:

„W przypadku stwierdzenia przez nadzór przyrodniczy możliwości wchodzenia na teren budowy zwierząt, w tym płazów, należy teren taki zabezpieczyć ogrodzeniami tymczasowymi o wysokości min. 50 cm (nad powierzchnią gruntu) i górnej krawędzi o szerokości co najmniej 5 cm odchylonej w kierunku przeciwnym do wygradzonego terenu (tzw. przewieszka ok. 10 cm wygięta pod kątem 45-90°). Ogrodzenie powinno szczelnie przylegać do powierzchni gruntu i być stabilnie zakotwione w taki sposób, aby uniemożliwić płazom przekraczanie go dołem, jak również wspinanie się i przechodzenie górą. Wygradzenie powinno być wkopane w grunt na głębokość min. 15 cm a zewnętrzne końce ogrodzeń tymczasowych powinny być zakończone w kształcie litery U. Materiał, z którego wykonane będzie wygradzenie, powinien mieć trwały naciąg, aby nie dopuścić do fałdowania, które obniżałoby jego efektywność i trwałość. Wygradzenie zaleca się wykonać pod nadzorem przyrodniczym”

i w tym zakresie orzeka:

„W celu ochrony płazów:

- 1) w km 3+400 – 3+600 – po obu stronach drogi S74 oraz wzdłuż skarpy Zalewu Kieleckiego i brzegów rzeki Silnica, a także w dodatkowych miejscach wskazanych przez nadzór herpetologiczny, należy zastosować tymczasowe wygradzenia z płotków herpetologicznych. Wygradzenia muszą mieć wysokość nie mniejszą niż 50 cm ponad powierzchnię gruntu i muszą zostać wkopane w grunt na minimum 15-20 cm. Górną część siatki zakończyć dodatkowo przewieszką o długości 10 cm, wygiętą pod kątem 45-90° w kierunku przeciwnym do terenu budowy. Ogrodzenie należy wykonać z materiału umożliwiającego odpowiedni naciąg. W przypadku siatki, jej oczka nie mogą przekraczać 0,5 cm. Wolne końce ogrodzeń należy zakończyć U- lub C-kształtnymi zawrotkami;
- 2) zastosować wiaderka zamontowane po zewnętrznej stronie płotków tymczasowych (co 30 m oraz na obu ich końcach). Wiaderka o wysokości minimum 40 cm powinny posiadać przepuszczalne dno oraz zostać wkopane równo z gruntem, tak aby stanowiły pułapki, pozwalające na wyłowienie migrujących zwierząt (płazów) i ich późniejsze przeniesienie pod nadzorem przyrodniczym do właściwych siedlisk, poza strefę zagrożenia. W pułapkach należy umieścić materiał osłaniający płazy przed słońcem i drapieżnikami, np. mech, liście. Do każdej pułapki należy włożyć kij, w taki sposób, aby wystawał z pułapki pod dużym kątem i umożliwiał wyjście małym gryzoniom i ryjówkom. Wiaderka muszą zostać umieszczone maksymalnie blisko ogrodzenia (powinny wręcz do niego przylegać), tak aby płazy wędrujące wzdłuż ogrodzenia zawsze do nich wpadały, a nie przechodziły obok;
- 3) utrzymywać tymczasowe wygradzenia herpetologiczne w stanie technicznym zapewniającym ich właściwe funkcjonowanie, w szczególności poprzez kontrole ich stanu oraz niezwłoczne dokonywanie bieżących napraw, jak również usuwanie roślinności

przerastającej konstrukcje wygrodzeń, ułatwiającej wspinanie się zwierząt. Kontroli wygrodzeń dokonywać razem z kontrolami wkopanych wiader;

- 4) zbiorniki retencyjne trwale zabezpieczyć przed przedostawaniem się do nich płazów, tj. zaprojektować je w formie zbiorników podziemnych, albo w przypadku konieczności budowy zbiorników naziemnych wzdłuż całego ogrodzenia zbiorników wykonać, pod nadzorem specjalisty herpetologa, dogęszczenie jego dolnej części poprzez zastosowanie ogrodzenia z siatki stalowej ocynkowanej o maksymalnych wymiarach oczek 5 mm×5 mm, wysokości minimum 50 cm w części nadziemnej, zagłębionego w gruncie na głębokości minimum 20 cm, z przewieszką w części górnej długości minimum 10 cm, odchylną pod kątem 45-90° w stronę na zewnątrz zbiorników. Ogrodzenia zbiorników na całym przebiegu muszą być szczelne. Pas szerokości 50-80 cm przed płotkiem powinien być pozbawiony roślinności. W przypadku bramy lub furtki, należy trwale przymocować płotek do ich skrzydeł tak, aby przeswit pomiędzy podłożem i skrzydłem bramy/furtki nie był większy niż 5 mm. Dodatkowo w przypadku montażu bramy lub furtki nad terenem nieutwardzonym, np. w ciągu drogi serwisowej o nawierzchni innej niż bitumiczna lub z kostki betonowej, na całej szerokości bramy lub furtki, należy wykonać nawierzchnię z betonowych płyt chodnikowych, co wykluczy możliwość podkopywania się zwierząt. Dopuszcza się rezygnację z zagłębienia płotków w grunt w przypadku, gdy ogrodzenie zbiorników zostanie wykonane na podmurówce (monolitycznej lub systemowej) zagłębionej w grunt na głębokość minimum 20 cm. Płotki uniemożliwiające dostawanie się płazów do zbiorników, należy zamontować bezpośrednio po wybudowaniu zbiorników”;

12. uchyla punkt I.2.27. decyzji w brzmieniu:

„Należy eliminować zastoiska wody. W sytuacji pojawiania się na terenie budowy pojedynczych osobników płazów należy je odłowić i przenieść pod nadzorem przyrodniczym w dogodne miejsce; zaleca się również zastosowanie rur uciezkowych lub pochylni umożliwiających wydostanie się zwierząt z pułapek (tj. wykopy, doły, studzienki) na powierzchnię terenu”

i w tym zakresie orzeka:

„Na placu budowy należy wprowadzić zabezpieczenia wykopów, systemu odwadniającego i innych instalacji mogących stanowić antropogeniczne pułapki dla zwierząt, poprzez zastosowanie np. pochylni, rur uciezkowych ułatwiających wydostanie się zwierząt (np. z wykopów, dołów, studzienek) na powierzchnię terenu, ogrodzeń tymczasowych. W trakcie prac budowlanych unikać tworzenia okresowych zastoisk wodnych, rozlewisk. W przypadku ich powstania, bezpośrednio przed likwidacją, zasypaniem rowów itp., specjalista herpetolog z nadzoru przyrodniczego skontroluje je pod kątem zasiedlenia przez zwierzęta, w szczególności przez płazy. Stwierdzone osobniki należy przenieść poza teren prowadzonych prac, do stanowisk zastępczych, odpowiadających ich wymaganiom siedliskowym, biorąc pod uwagę możliwość ich przetrwania we właściwym stanie ochrony na nowym stanowisku”;

13. uchyla punkt II.1. lit. c decyzji w brzmieniu:

„zbiornika retencyjnego podziemnego o pojemności ok. 1500 m³, zlokalizowanego po północnej stronie drogi S74 na wysokości kilometra ok. 3+250, w pobliżu skrzyżowania ulicy Zagnańskiej i Łódzkiej, zapewniającego czasowe retencjonowanie zebranych wód przed odprowadzeniem ich do rzeki Sufraganiec. Zbiornik wyposażać w zespół pompowy, który umożliwi przetłoczenie wody dwoma kolektorami tłocznymi zaprojektowanymi od km drogi

S74 ok. 3+250 do km drogi S74 ok. 1+150, następnie poprzez kanalizację deszczową grawitacyjną zaprojektowaną na odcinku od km ok. 1+150 do km ok. -0+660 (tj. ok. 660 m przed początkiem opracowania)”

i w tym zakresie orzeka:

„zbiornika retencyjnego podziemnego o pojemności ok. 1500 m³, zlokalizowanego po południowej stronie drogi S74 na wysokości kilometra ok. 3+250, w pobliżu skrzyżowania ulicy Zagnańskiej i Łódzkiej, zapewniającego czasowe retencjonowanie zebranych wód przed odprowadzeniem ich do rzeki Sufraganiec. Zbiornik wyposażyć w zespół pompowy, który umożliwi przetłoczenie wody dwoma kolektorami tłocznymi zaprojektowanymi od km drogi S74 ok. 3+250 do km drogi S74 ok. 1+150, następnie poprzez kanalizację deszczową grawitacyjną zaprojektowaną na odcinku od km ok. 1+150 do km ok. -0+660 (tj. ok. 660 m przed początkiem opracowania)”;

14. uchyla wiersz 38 (str. 10 decyzji) w tabeli w punkcie II.4. decyzji w brzmieniu:

Lp.	Ekran	Strona drogi L-lewa/ P-prawa	Od km drogi [około]	Do km drogi [około]	Długość [m] [około]	Wysokość [m] [około]	Uwagi
38	E38	P	4+364	4+424	60	4	wzdłuż drogi DR-4

i w tym zakresie orzeka:

Lp.	Ekran	Strona drogi L-lewa/ P-prawa	Od km drogi [około]	Do km drogi [około]	Długość [m] [około]	Wysokość [m] [około]	Uwagi
38a	E38	P	4+354	4+424	70	4	wzdłuż drogi DR-4
38b	E32b	L	4+565	4+580	15	4	ekran przezroczysty

15. uchyla punkt II.6. decyzji w brzmieniu:

„Umocnienia w korytach rzek wykonać z wykorzystaniem elementów naturalnych (tj. kamień łamany o frakcji 63-130 mm i większej, faszyna, drewno, grunt naturalny np. pospółka, piasek, humus), na warunkach uzgodnionych z zarządcą cieków. Użycie materiałów typu beton lub zaprawa cementowa, ograniczyć do niezbędnego minimum. Nie zmieniać przebiegu koryt rzeki Sufraganiec i Silnica poza ewentualną odcinkową regulacją w miejscach projektowanych wylotów odprowadzających wody z odwodnienia dróg”

i w tym zakresie orzeka:

„Umocnienia w korytach rzek wykonać z wykorzystaniem elementów naturalnych (tj. kamień łamany o frakcji 63-130 mm i większej, faszyna, drewno, grunt naturalny np. pospółka, piasek, humus), z wyłączeniem możliwości stosowania gabionów. Użycie materiałów typu beton lub zaprawa cementowa dopuszczalne jest tylko przy przebudowie koryta rzeki Sufraganiec – w przypadku gdy z ponownej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie, że nie jest możliwe użycie materiałów naturalnych dla całości prac zaplanowanych na tej rzece. Nie zmieniać przebiegu koryt rzeki Sufraganiec i Silnica poza ewentualną odcinkową regulacją w miejscach projektowanych wylotów odprowadzających wody z odwodnienia dróg”;

16. uchyla punkt II.7. decyzji w brzmieniu:

„Rozwiązania w zakresie przebudowy/rozbudowy układu drogowego w obrębie obiektu hydrotechnicznego OH-1 zaprojektować w sposób umożliwiający w przyszłości wykonanie przepławki dla ryb”

i w tym zakresie orzeka:

„Rozwiązania w zakresie przebudowy/rozbudowy układu drogowego w obrębie obiektu hydrotechnicznego OH-1 zaprojektować w sposób umożliwiający w przyszłości wykonanie przepławki dla ryb o parametrach umożliwiających migrację ichtiofauny – w tym jazia i śliza.

Układ dróg obsługujących główny ciąg drogi ekspresowej S74 wykonać przy użyciu cichej nawierzchni, tj. mieszanki mineralno-asfaltowej typu SMA 0/8 mm lub innej mieszanki, cechującej się taką samą lub lepszą zdolnością redukcji hałasu, tj. min. 1 dB dla prędkości 50 km/h”;

17. uchyla punkt III. decyzji w brzmieniu:

„Nie stwierdzam konieczności przeprowadzenia monitoringu przyrodniczego”

i w tym zakresie orzeka:

„Należy prowadzić monitoring udatności i trwałości nasadzeń zastępczych drzew i krzewów, pnączy w okresie 5 lat od ich posadzenia (jeden raz do roku)”;

18. uchyla punkt IV. decyzji w brzmieniu:

„Nakładam obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej w zakresie:

Oceny skuteczności zastosowanych zabezpieczeń mających na celu ochronę przed hałasem oraz oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny w punktach pomiarowych:

- P01- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 0+100 (ul. Łódzka 223);
- P02 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 0+125 (ul. Łódzka 298);
- P03 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 1+540 (ul. 1-go Maja 224C);
- P04 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 1+950 (ul. Ponurego Piwnika 31A);
- P05 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 2+175 (ul. Traugutta 21);
- P06 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+380 (CH Plaza);
- P07- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+680 (ul. Jesionowa 23A);
- P08 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+810 (ul. Wiśniowa 11);
- P09 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+875 (ul. Jesionowa 11);
- P10 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+020 (ul. Bukowa 4);
- P11- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+110 (ul. Jesionowa 4);
- P12 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+400 (ul. Konopnickiej 3);
- P13 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+420 (ul. Szermentowskiego 16).

Wyniki z przeprowadzonych pomiarów hałasu należy odnieść do wielkości dopuszczalnych, uwzględniając ustalenia z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wynikające z faktycznego zagospodarowaniu terenu. W przypadku niedotrzymania poziomów dopuszczalnych zaproponować dodatkowe rozwiązania zabezpieczające przed ponadnormatywnym hałasem.

Analiza porealizacyjna winna zostać sporządzona po upływie 1 roku od oddania obiektu do użytkowania i przedstawiona Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania”

i w tym zakresie orzeka:

„Nakładam obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej w zakresie:

Oceny skuteczności zastosowanych zabezpieczeń mających na celu ochronę przed hałasem oraz oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny w punktach pomiarowych:

- P01- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 0+100 (ul. Łódzka 223);
- P02 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 0+125 (ul. Łódzka 298);
- P03 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 1+540 (ul. 1-go Maja 224C);
- P04 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 1+950 (ul. Ponurego Piwnika 31A);
- P05 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 2+175 (ul. Traugutta 21);
- P06 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+380 (CH Plaza);
- P07- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+680 (ul. Jesionowa 23A);
- P08 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+810 (ul. Wiśniowa 11);
- P09 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 3+875 (ul. Jesionowa 11);
- P10 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+020 (ul. Bukowa 4);
- P11- zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+110 (ul. Jesionowa 4);
- P12 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+400 (ul. Konopnickiej 3);
- P12a - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+600 (ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 7);
- P13 - zlokalizowanym w km drogi S74 ok. 4+420 (ul. Szermentowskiego 16).

Wyniki z przeprowadzonych pomiarów hałasu należy odnieść do dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku obowiązujących na tych terenach zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na czas złożenia analizy porealizacyjnej. W przypadku niedotrzymania poziomów dopuszczalnych zaproponować dodatkowe rozwiązania zabezpieczające przed ponadnormatywnym hałasem.

Analiza porealizacyjna winna zostać sporządzona po upływie 1 roku od dnia oddania obiektu do użytkowania i przedstawiona Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania”;

19. uchyla punkt V.4. decyzji w brzmieniu:

„Przeanalizować wpływ odprowadzonych wód z systemu odwodnienia na przepływ, stan oraz pojemność odbiorników, z uwzględnieniem ilości odprowadzanych do nich wód powyżej planowanych miejsc zrzutów”

i w tym zakresie orzeka:

„W zakresie oddziaływania inwestycji na stosunki wodne terenu, jakość wód powierzchniowych, a także na przyrodę:

- a) przeanalizować wpływ odprowadzonych wód z systemu odwodnienia na przepływ, stan oraz pojemność odbiorników, z uwzględnieniem ilości odprowadzanych do nich wód powyżej planowanych miejsc zrzutów, a także zaprojektować system podczyszczania wód (określić przepustowość i parametry urządzeń oczyszczających wody opadowo – roztopowe), który zapewni dotrzymanie następującego poziomu zanieczyszczeń wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do rz. Silnica i Sufraganiec: substancje ropopochodne: < 15 mg/dm³, poziom zawiesiny: < 16,4 mg/dm³,
- b) należy określić minimalny zakres prac w obrębie skarpy zbiornika Zalew Kielecki,
- c) należy wyjaśnić kwestie związane z możliwością zastosowania materiałów pochodzenia naturalnego dla całego cieku przy przebudowie cieku Sufraganiec,

- d) należy wyjaśnić, w jaki sposób będą prowadzone prace w rzekach i w ich pobliżu oraz w obrębie czaszy Zalewu Kieleckiego, aby wyeliminować lub ograniczyć do niezbędnego minimum ingerencję w elementy biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne wód oraz ograniczyć zmętnienie wód,
- e) należy wyjaśnić, w jaki sposób będą prowadzone prace budowlane, aby zapewnić zachowanie przepływu nienaruszalnego rzeki Silnicy oraz minimalnej rzędnej piętrzenia Zalewu Kieleckiego,
- f) należy określić zasięg zmian stosunków gruntowo-wodnych w zależności od przyjętej technologii na etapie budowy i na etapie eksploatacji przedsięwzięcia (granice i prognozowany poziom obniżenia się wód gruntowych przedstawić na mapie za pomocą izolinii). Należy określić oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etapie budowy (w tym wskazać prognozowany czas wystąpienia zmian stosunków wodnych) oraz na etapie eksploatacji (w szczególności wpływ na stosunki wodne i przyrodę Zalewu Kieleckiego i rzeki Silnicy, a także na pomniki przyrody, znajdujące się w sąsiedztwie przedsięwzięcia),
- g) należy zweryfikować, czy nasadzenia zastępcze są zaprojektowane w taki sposób, że będą pełnić funkcję izolacyjną w stosunku do zanieczyszczeń pochodzących z przebudowywanego odcinka drogi S74,
- h) należy zweryfikować obecność siedlisk uszatki i innych gatunków ptaków w strefie oddziaływania inwestycji, w razie konieczności, zaproponować działania kompensujące m.in. poprzez wywieszenie budek lęgowych,
- i) należy przeanalizować rozmiar wycinki ekosystemów leśnych w Kieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu i ewentualnie zaproponować działania kompensujące”;

20. uchyla tiret trzecie na stronie 13 w punkcie 7 „Odwodnienie dróg” w Załączniku 1 do decyzji „Charakterystyka przedsięwzięcia” w brzmieniu:

„zbiornika podziemnego o pojemności ok. 1500 m³, zlokalizowanego po północnej stronie projektowanej drogi S74 na wysokości kilometra ok. 3+250, w pobliżu skrzyżowania ulicy Zagnańskiej i Łódzkiej, skąd wody opadowe lub roztopowe kierowane będą do rzeki Sufraganiec dwoma kolektorami tłocznymi zaprojektowanymi na odcinku od km ok. 3+250 do km drogi S74 ok. 1+150, następnie poprzez kanalizację deszczową grawitacyjną zaprojektowaną na odcinku od km ok. 1+150 do km ok. -0+660 (tj. ok. 660 m przed początkiem opracowania).”

i w tym zakresie orzeka:

„zbiornika podziemnego o pojemności ok. 1500 m³, zlokalizowanego po południowej stronie projektowanej drogi S74 na wysokości kilometra ok. 3+250, w pobliżu skrzyżowania ulicy Zagnańskiej i Łódzkiej, skąd wody opadowe lub roztopowe kierowane będą do rzeki Sufraganiec dwoma kolektorami tłocznymi zaprojektowanymi na odcinku od km ok. 3+250 do km drogi S74 ok. 1+150, następnie poprzez kanalizację deszczową grawitacyjną zaprojektowaną na odcinku od km ok. 1+150 do km ok. -0+660 (tj. ok. 660 m przed początkiem opracowania)”;

21. uchyla wiersz 38 na stronie 17 w tabeli w punkcie 8 „Ekran akustyczne” w Załączniku 1 do decyzji „Charakterystyka przedsięwzięcia” w brzmieniu:

Lp.	Ekran	Strona drogi L-lewa/ P-prawa	Od km drogi [około]	Do km drogi [około]	Długość [m] [około]	Wysokość [m] [około]	Uwagi
38	E38	P	4+364	4+424	60	4	wzdłuż drogi DR-4

i w tym zakresie orzeka:

Lp.	Ekran	Strona drogi L-lewa/ P-prawa	Od km drogi [około]	Do km drogi [około]	Długość [m] [około]	Wysokość [m] [około]	Uwagi
38a	E38	P	4+354	4+424	70	4	wzdłuż drogi DR-4
38b	E32b	L	4+565	4+580	15	4	ekran przezroczysty

22. uchyla punkt 9 „Wycinka drzew oraz projektowane nasadzenia zieleni” na stronie 18 w Załączniku 1 do decyzji „Charakterystyka przedsięwzięcia” w brzmieniu:

„Wycinka drzew oraz projektowane nasadzenia zieleni

Realizacja inwestycji przewiduje wycinkę ok. 750-800 szt. drzew oraz krzewów na łącznej powierzchni ok. 3500 m², kolidujących z planowaną inwestycją. W związku z konieczną wycinką drzew i krzewów wykonane zostaną nasadzenia w postaci zieleni ozdobnej w miejscach takich jak np.: ronda, skrzyżowania oraz w następujących lokalizacjach: od km ok. 0+500 do km ok. 0+700, od km ok. 1+200 do km ok. 1+400, od km ok. 1+600 do km ok. 1+800, od km ok. 2+500 do km ok. 2+600, od km ok. 3+200 do km ok. 3+300, od km ok. 4+200 do km ok. 4+300. Do nasadzeń wykorzystane zostaną krzewy i drzewa gatunków liściastych i iglastych w celu stworzenia wielogatunkowej kompozycji, wyróżniającej się estetyką przez cały sezon wegetacyjny, odpowiedni dla rodzimych gatunków ozdobnych”

i w tym zakresie orzeka:

„Wycinka drzew oraz projektowane nasadzenia zieleni

Realizacja inwestycji przewiduje wycinkę ok. 750-800 szt. drzew oraz krzewów na łącznej powierzchni ok. 3500 m², kolidujących z planowaną inwestycją. W związku z konieczną wycinką drzew i krzewów wykonane zostaną nasadzenia zastępcze o funkcji ochronnej – izolacyjnej i ozdobnej drzew w formie nasadzeń rzędowych w skali minimum 1:1, tj. odpowiednio minimum 750-800 drzew gatunków dorastających do docelowej wysokości powyżej 15 m, a także nasadzenia zastępcze krzewów o powierzchni minimum 3500 m² w następujących lokalizacjach przebudowywanej drogi: strona prawa - 0+000 do 0+650, 1+400 – 2+500, 3+000 – 5+000; strona lewa - 0+000 – 0+600, 1+000 – 1+600, 1+650 – 2+500, 2+600 – 5+000. Do nasadzeń wykorzystać gatunki rodzime drzew, a w przypadku krzewów nie wykorzystywać gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych; przy użyciu sadzonek pochodzących z polskiego materiału szkółkarskiego, z zakrytym systemem korzeniowym. Ponadto zostaną wykonane nasadzenia zieleni niskiej – w pobliżu skrzyżowań w postaci rabat z wieloletnimi bylinami, trawami ozdobnymi oraz krzewami kwitnącymi, w pobliżu chodników – rośliny okrywowe na rabatach, na rondach – piętrowa roślinność wieloletnia, a także

nasadzenia rodzimych gatunków pnączy od strony zewnętrznej ekranów akustycznych – przeciwnej do strony jezdni (nie dotyczy ekranu E44)”;

23. w pozostałym zakresie utrzymuje decyzję w mocy.

UZASADNIENIE

Cytowaną w sentencji decyzją z 30 lipca 2021 r., znak: WOO-I.420.16.2020.KT.46, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, dalej RDOŚ w Kielcach, w związku z wnioskiem Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, dalej GDDKiA, z 28 sierpnia 2020 r., działając na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, ze zm.), dalej u.o.o.ś., określił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi krajowej nr 74 do parametrów drogi 2-jezdniowej, klasy ekspresowej na odcinku przejścia przez Kielce (węzeł Kielce Zachód/S7 – węzeł Kielce Bocianek/DK73) według wariantu 3 Dwa tunele.

19 sierpnia 2021 r. odwołanie od decyzji złożył [REDAKTOWANE] 20 sierpnia 2021 r. [REDAKTOWANE], 27 sierpnia 2021 r. [REDAKTOWANE], natomiast 30 sierpnia 2021 r. K-B sp. z o.o. sp.k., dalej spółka K-B.

Odwołania od powyższej decyzji RDOŚ w Kielcach wniosły także inne osoby fizyczne. W stosunku do podmiotu, któremu nie przysługuje przymiot strony postępowania w rozpatrywanej sprawie, GDOŚ, na podstawie art. 138 § 1 pkt 3 k.p.a., decyzją z 29 grudnia 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.19, umorzył postępowanie odwoławcze, decyzja ta jest prawomocna. Natomiast odwołanie, które zostało wniesione na adres poczty elektronicznej RDOŚ w Kielcach, na podstawie art. 63 § 1 k.p.a., zostało pozostawione bez rozpoznania.

W wyniku kontroli instancyjnej GDOŚ wydał decyzję z 30 grudnia 2022 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.20, którą uchylił w części i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy, a w pozostałej części utrzymał w mocy decyzję RDOŚ w Kielcach. Na decyzję GDOŚ skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, dalej WSA w Warszawie, wniósł [REDAKTOWANE]. W wyniku kontroli sądowej, wyrokiem z 5 września 2023 r., sygn. akt IV SA/Wa 909/23, WSA w Warszawie uchylił decyzję GDOŚ z 30 grudnia 2022 r. Wyrok ten jest prawomocny. Sąd wskazał, że GDOŚ naruszył art. 7, 77 § 1 i 80 k.p.a., bowiem postępowanie wyjaśniające w zakresie oddziaływania wibracyjnego planowanej rozbudowy drogi okazało się niepełne, nie uwzględniono wszystkich istotnych okoliczności w sprawie i wymaga ono powtórzenia. Sąd zwrócił uwagę, że w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dalej raport, znalazła się sprzeczność pomiędzy częścią pisemną raportu a jego załącznikiem graficznym, w zakresie w jakim odnosi się do kwestii emisji drgań na etapie eksploatacji przedsięwzięcia i zasięgu oddziaływania wibracyjnego. Dotyczy to w szczególności budynku zlokalizowanego przy ul. Marszałkowskiej 33 w Kielcach, należącego do skarżącego. W ponownie prowadzonym postępowaniu GDOŚ ma ustalić, czy budynek ten znajduje się w obszarze oddziaływania wibracyjnego planowanego przedsięwzięcia. Jednocześnie należy podkreślić, że pozostałe zarzuty skargi [REDAKTOWANE] tożsame z zarzutami podniesionymi w odwołaniu zostały przez Sąd oddalone.

Zarzuty podniesione w odwołaniach:

██████████ podniósł następujące uwagi i zastrzeżenia:

1. RDOŚ w Kielcach nie uwzględnił przy wydawaniu decyzji zgłoszonych uwag mieszkańców osiedla Bocianek, wyrażających sprzeciw wobec wyburzeń garaży oraz budowy wjazdu na osiedle na ul. Konopnickiej.
2. Zastrzeżenia do sposobu rozpatrzenia przez RDOŚ w Kielcach uwag dotyczących wyburzeń garaży oraz budowy wjazdu na osiedle Bocianek, chodzi o fragment uzasadnienia decyzji, gdzie stwierdzono, że ostateczne rozwiązania techniczne, m.in. w zakresie wyburzeń, połączenia układu dróg z osiedlem Bocianek, zawarte zostaną na etapie przygotowań projektu budowlanego, oraz że znajdzie się teren wystarczający do zapewnienia miejsc parkingowych. Strona wyjaśnia, że mieszkańcom nie chodzi tylko o miejsca parkingowe, a garaże, które oprócz dostarczenia miejsca na parkowanie pojazdów, zapewniają miejsce do przetrzymywania różnego rodzaju mienia m.in. sprzętu sportowego, rekreacyjnego i innego. Likwidacja garaży przełoży się na konieczność zbycia powyższego mienia z powodu braku odpowiedniego miejsca do przechowywania.
3. Zastrzeżenia do sposobu rozpatrzenia uwag dotyczących wpływu przedsięwzięcia na populację sów uszatek zamieszkujących okolice ul. Konopnickiej. W uzasadnieniu decyzji RDOŚ w Kielcach stwierdził, że w trakcie postępowania nie przedstawiono aktualnych dowodów, które potwierdziłyby miejsce bytowania sów we wskazanej przez mieszkańców okolicy oraz że wyniki inwentaryzacji przyrodniczej nie wykazały ich obecności. Zdaniem skarżącego zasadnym jest sprawdzenie rzetelności inwentaryzacji przyrodniczej, metodyki przyjętej do jej przeprowadzenia oraz kwalifikacji osób, które ją wykonały. Ponadto zauważył, że stwierdzenia występowania sów uszatek w rejonie ul. Konopnickiej są zgłaszane na bieżąco do Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody w Kielcach, które prowadzi „kartotekę przyrodniczą” służącą gromadzeniu danych o występowaniu elementów przyrodniczych flory, fauny i grzybów.
4. Brak zgodności ze stanowiskiem RDOŚ w Kielcach, który nie podziela obaw mieszkańców osiedla Bocianek twierdzących, że budowa wjazdu/wyjazdu do ul. Konopnickiej umożliwi kierowcom korzystanie z dróg wewnętrznych osiedla w celu ominięcia korków na skrzyżowaniu z sygnalizacją świetlną. Zdaniem strony jest wysoce prawdopodobne, że kierowcy, napotykając jakiegokolwiek utrudnienia drogowe, będą wybierali trasę przez osiedle, co spowoduje wzmożony ruch na jego drogach wewnętrznych. W związku z tym wnosi o wykonanie obliczeń emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza w obrębie osiedla uwzględniających powyższą sytuację.

W odwołaniu ██████████ wyraził niezadowolenie w związku z planowanymi wyburzeniami garaży przy ul. Konopnickiej. Na podstawie oględzin terenu przeznaczonego pod planowaną drogę, których dokonał 3 sierpnia 2021 r. stwierdził, że tylko część garaży wchodzi w niewielkim zakresie w pas drogowy. Zdaniem strony przy tak dużej inwestycji powinna być możliwość wygospodarowania ok. 1,5 m z pasa drogowego w celu ochrony garaży przed wyburzeniem, zwłaszcza, że zgodnie z wyjaśnieniami inwestora rozwiązania projektowe zostaną doprecyzowane na kolejnych etapach procesu inwestycyjnego. Nie widzi również uzasadnienia do wyburzenia garaży, które nie kolidują z pasem drogowym. Jego zdaniem inwestor w miejsce wyburzonych garaży chce na czas budowy drogi zorganizować skład odpadów budowlanych, materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji przedsięwzięcia.

Spółka K-B zaskarżonej decyzji zarzuca:

5. Naruszenie art. 7 w związku z art. 77 § 1 k.p.a., poprzez oparcie się przez organ I instancji na nieaktualnym na dzień wydania decyzji administracyjnej materiale dowodowym, nie uwzględniającym w wykazie obiektów do wyburzenia, jak i dołączonych przez wnioskodawcę mapach powstającego budynku na działce o nr ewidencyjnym 195/57 obręb 004 jednostka ewidencyjna Kielce przy ul. Łódzkiej należącego do strony.
6. Naruszenie art. 107 § 1 i § 3 k.p.a., przez niedokonanie przez organ I instancji wszechstronnej oceny materiału dowodowego poprzez brak analizy wpływu planowanych wyburzeń na środowisko w poszczególnych wariantach przebiegu inwestycji, jak i braku uzasadnienia wyboru wariantu 3 inwestycji pod kątem ilości planowanych wyburzeń i ich wpływu na środowisko.

W uzasadnieniu zarzutów wskazuje, że na ww. działce spółka stawia budynek handlowo-biurowy na mocy prawomocnej decyzji Prezydenta Miasta Kielce nr 190/2017, zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę. Pomimo to inwestor we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie uwzględnił ww. budynku w wykazie obiektów do wyburzenia. Tym samym naruszono zasadę prawdy obiektywnej zobowiązującej organ od uwzględnienia aktualnego stanu faktycznego istniejącego w dacie wydania decyzji administracyjnej oraz do zebrania i oceny materiału dowodowego, który pozwoliłby ustalić wszystkie okoliczności istotne w sprawie.

Zdaniem strony, organ dokonując wyboru najlepszego wariantu, powinien uwzględnić w swej analizie, jak i w uzasadnieniu, minimalną liczbę wyburzeń i ich wpływ na środowisko, tymczasem w decyzji znalazły się wyłącznie przybliżone dla poszczególnych wariantów dane o liczbie obiektów do wyburzenia z wyszczególnieniem jedynie obiektów mieszkalnych. Taka prezentacja danych przez organ nie jest miarodajna i nie może prowadzić do wyboru najkorzystniejszego wariantu.

Dla skarżącego niezrozumiałe jest dlaczego liczbę obiektów do wyburzenia określono w przybliżeniu, pomimo dokładnie zaplanowanego przebiegu inwestycji. Podane przybliżone liczby obiektów nie mówią nic o istotnych cechach tych obiektów, ich wielkości, kubaturze, kosztach finansowych i środowiskowych wyburzeń, co nie pozwala na ocenę, czy ustalając środowiskowe uwarunkowania dla inwestycji i wybierając dany wariant, organ podjął najkorzystniejszą decyzję.

W odwołaniu ██████████ podniósł następujące uwagi i zastrzeżenia:

7. Informacja o tym, że postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla drogi dotyczyło tzw. wariantu 3 inwestycji, dotarła do strony przypadkowo. Od wielu lat podawane do publicznej wiadomości i konsultowane z uczestnikami postępowania były tylko warianty 1 i 2. O założeniach wariantu 3 nie został on na żadnym etapie postępowania poinformowany ani przez organ I instancji, ani przez inwestora. W odniesieniu do wariantu 3 nie przeprowadzono żadnych konsultacji społecznych. Jest to dla strony okoliczność istotna, bowiem przyjęto do realizacji wariant, w którym należąca do niego nieruchomość nie jest przewidziana do wywłaszczenia i wyburzenia, co strona uważa za najlepsze rozwiązanie zaistniałej sytuacji.
8. Budynek, którego jest właścicielem, stoi przy skrzyżowaniu z ul. Marszałkowską w odległości kilku metrów od ul. Jesionowej, stanowiącej drogę tranzytową o dużym natężeniu ruchu przez całą dobę (z dużym udziałem samochodów ciężarowych). Ruch pojazdów

powoduje drgania, które są przyczyną uszkodzenia struktury budynku i pęknięcia tynków na ścianach i sufitach. Spaliny z zatrzymujących się na skrzyżowaniu samochodów tworzą osad na szybach trudny do zmycia. Ze względu na hałas i stężenie spalin, nie ma możliwości otwierania okien oraz korzystania z balkonów. Planowane kilkuletnie prace ziemne i budowlane połączone z używaniem ciężkiego sprzętu spowodują pogłębienie tych problemów. Wskazuje również na niebezpieczeństwo osunięcia gruntu i zawalenia budynku, tak jak miało to już miejsce w Kielcach przy innych tego typu inwestycjach.

9. Przebudowa drogi zwiększy natężenie ruchu na ul. Jesionowej, co spowoduje większą ilość spalin. W wariancie przykrytego wykopu powstanie konieczność wyprowadzania z niego spalin samochodowych. Niestety nie jest wiadomo, w jaki sposób będzie to następowało (ponieważ nie przeprowadzono żadnych konsultacji społecznych ani nie udostępniono projektu), ale dla każdego kto wie jak wygląda teren inwestycji jest oczywiste, że odbywać się to będzie w niewielkiej odległości od domu należącego do strony. Powyższa argumentacja zgłoszona na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego została przez RDOŚ w Kielcach zignorowana (str. 46 i 47 uzasadnienia decyzji), co zdaniem strony, narusza zasadę zrównoważonego rozwoju.
10. Organ I instancji całkowicie pominął natężenie hałasu, jakie będzie towarzyszyło robotom budowlanym, poprzestając na stwierdzeniu, że inwestycja przewiduje posadowienie ekranów ochronnych, a w wypadku gdyby okazały się one niewystarczające, posadowione zostaną większe ekrany, a gdyby i one okazały się niewystarczające, rozważone zostaną działania mające na celu utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Zdaniem strony ustawienie ekranów na granicy działki spowoduje niemal całkowite odcięcie światła dziennego (z pozostałych stron nieruchomości otaczają wyższe budynki znajdujące się tylko parę metrów od okien). Podaje w wątpliwość wykonanie warunków dotyczących pomiaru hałasu.
11. Nie zgadza się stanowiskiem RDOŚ w Kielcach, zawartym w uzasadnieniu decyzji, dotyczącym zasięgu oddziaływania drgań od pasa drogowego, bowiem budynek należący do strony znajduje się w mniejszej odległości od skrajnego pasa ruchu niż to wskazał organ I instancji.
12. Organ I instancji całkowicie pominął okoliczność, że jedyny dojazd i dojscie do nieruchomości należącej do strony znajduje się przy skrzyżowaniu 4 m od ul. Jesionowej. W czasie kilkuletnich robót budowlanych mieszkańcy budynku nie będą mieli dostępu do posesji samochodem, utrudniony będzie również dojazd karetek pogotowia czy straży pożarnej.

GDOŚ ustalił i zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 127 ust. 3 u.o.o.ś. organem właściwym do rozpatrzenia odwołania od decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska jest GDOŚ.

Organ odwoławczy rozpatrując sprawę ponownie oraz mając na uwadze zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, dokonał wnikliwej analizy zgromadzonego materiału dowodowego. Dokumentacja została zgromadzona w stopniu wystarczającym do pełnego i prawidłowego rozpoznania sprawy. W toku postępowania odwoławczego GDOŚ rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i

prawnych. Organ nie znalazł przyczyn, które uzasadniałyby uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie jej do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

██████████, ██████████, ██████████ oraz spółka K-B, status stron postępowania przysługuje z tytułu posiadania prawa własności do nieruchomości znajdujących się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie w wariantcie inwestycyjnym.

Decyzja RDOŚ w Kielcach z 30 lipca 2021 r. została doręczona stronom przez obwieszczenie w trybie art. 49 k.p.a., a termin na wniesienie odwołania upłynął 1 września 2021 r. Wymienione w sentencji podmioty wniosły odwołania 19, 20, 27, 30 sierpnia 2021 r. Odwołania zostały zatem wniesione w ustawowym terminie, zgodnie z art. 129 § 2 k.p.a.

Planowana droga ekspresowa zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, ze zm.) zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Jak wynika z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze u.o.o.ś., organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla tego typu przedsięwzięć jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W ramach zamierzenia inwestycyjnego realizowanych będzie szereg przedsięwzięć towarzyszących, należących do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 75 ust. 1a u.o.o.ś. w przypadku, gdy wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obejmuje co najmniej dwa przedsięwzięcia realizowane w ramach jednego zamierzenia inwestycyjnego, dla których właściwe rzeczowo są co najmniej dwa organy, w tym regionalny dyrektor ochrony środowiska, organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. Właściwość miejscową RDOŚ w Kielcach statuuje art. 123 ust. 1 u.o.o.ś., w myśl którego regionalny dyrektor ochrony środowiska jest organem administracji rządowej niezespolonej do realizacji zadań, o których mowa w art. 131 ust. 1 u.o.o.ś., na obszarze województwa. Natomiast obszarem działalności RDOŚ w Kielcach jest obszar woj. świętokrzyskiego, będący miejscem realizacji całości omawianego zamierzenia inwestycyjnego.

Po przeanalizowaniu akt sprawy GDOŚ pismem z 31 grudnia 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.10, wezwał inwestora do przedłożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotowej inwestycji oraz do uzupełnienia dokumentacji sprawy. Materiał dowodowy został uzupełniony pismem z 4 marca 2022 r., znak: WA/22/A/0367/S74.

Pismem z 27 kwietnia 2022 r., znak: O/KI.I-2.5302.1.2022.PS, GDDKiA wniósł o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w decyzji RDOŚ w Kielcach dotyczącej usytuowania zbiornika retencyjnego podziemnego określonego w punkcie II.1 lit. c, gdzie jego lokalizację wskazano po północnej stronie drogi S74 zamiast południowej (błąd ten dotyczy również lokalizacji określonej w charakterystyce przedsięwzięcia).

Ponadto pismem z 29 stycznia 2024 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.31, oraz pismem z 17 maja 2024 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.32, GDOŚ wezwał inwestora do złożenia wyjaśnień w zakresie okoliczności wskazanych w prawomocnym wyroku WSA w Warszawie z 5 września 2023 r., sygn. akt IV SA/Wa 909/23, dotyczących oddziaływania wibracyjnego planowanej rozbudowy drogi. W związku z wejściem w życie 17 lutego 2023 r. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu Gospodarowania wodami na obszarze

dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), niezbędne było również uaktualnienie informacji zawartych w raporcie w zakresie analizy oddziaływania inwestycji na wody powierzchniowe oraz podziemne.

Pismem z 29 lutego 2024 r., znak: O/KI.I-2.5302.1.2024.JP, inwestor przedłożył „Analizę oddziaływania w zakresie wibracji” oraz „Analizę oddziaływania w zakresie wpływu na wody powierzchniowe i podziemne”. Kolejne uzupełnienia złożono pismem z 29 maja 2024 r. oraz 12 lipca 2024 r.

Przed wydaniem decyzji rozstrzygającej w sprawie, GDOŚ, mając na względzie obowiązki płynące z zasady czynnego udziału stron w postępowaniu (art. 10 § 1 k.p.a.), zawiadomieniami z 23 lipca 2024 r., znak: DOOŚ-WDŚIII.420.2.2021.mk.1,2, poinformował strony o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do jego treści. Żadna ze stron nie złożyła dodatkowych uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzec co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umorzyć postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części. Uchylenie decyzji w oparciu o art. 138 § 1 pkt 2 ab initio k.p.a. będzie miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie merytoryczne organu odwoławczego jest niezgodne z rozstrzygnięciem organu pierwszej instancji. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję uchylającą zaskarżoną decyzję i orzekając co do istoty sprawy, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu pierwszej instancji jest w tym zakresie nieprawidłowe, z uwagi na niezgodność z przepisami prawa lub z punktu widzenia celowości podjętego rozstrzygnięcia. Z sytuacją taką mamy do czynienia w odniesieniu do punktów: I.2.7., I.2.8., I.2.14., I.2.16., I.2.17., I.2.18., I.2.19., I.2.21., I.2.22., I.2.25., I.2.26., I.2.27, II.1. lit. c, II.6., II.7., III., IV., V.4., wiersza 38 w tabeli w punkcie II.4. oraz części charakterystyki przedsięwzięcia w decyzji RDOŚ w Kielcach.

Zgodnie z kolei z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. organ odwoławczy może utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję. Będzie to miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie organu odwoławczego jest zgodne z rozstrzygnięciem organu pierwszej instancji zawartym w zaskarżonej decyzji. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu I instancji jest prawidłowe, zarówno co do zgodności z prawem, jak i co do istoty. W ocenie GDOŚ w pozostałej części zaskarżona decyzja jest prawidłowa i nie narusza przepisów prawa w stopniu uzasadniającym jej uchylenie w tym zakresie.

W toku postępowania odwoławczego GDOŚ dokonał weryfikacji przedłożonego raportu wraz z uzupełnieniami przedłożonymi przez GDDKiA. Raport spełnia wymogi wskazane w art. 66 u.o.o.ś. w stopniu umożliwiającym przeprowadzenie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie środowiskowych uwarunkowań jego realizacji. Organ odwoławczy dokonał również oceny prawidłowości i skuteczności istotnych warunków korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, wymagań dotyczących ochrony środowiska koniecznych do uwzględnienia w dokumentacji na dalszym etapie procesu inwestycyjnego oraz warunków mających na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko, które zostały określone w decyzji RDOŚ w Kielcach z 30 lipca 2021 r.

W dalszej części niniejszej decyzji organ odwoławczy uzasadnił zmiany wprowadzone w decyzji RDOŚ w Kielcach oraz szczegółowo rozpatrzył i ustosunkował się do zarzutów odwołujących się.

W zreformowanym warunku I.2.7. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 1 niniejszej decyzji) zwiększono minimalną odległość lokalizacji zaplecza budowy i baz materiałowo – sprzętowych od Zalewu Kieleckiego oraz brzegów Silnicy i Sufragańca do 100 m, zgodnie z treścią pisma inwestora z 14 marca 2022 r.

W warunku I.2.8. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 2 niniejszej decyzji) doprecyzowano, że warstwę urodzajną gleby (humus) należy w pierwszej kolejności wykorzystać do odtworzenia warstwy glebowej wokół dróg. Ponadto wykreślono fragmenty dotyczące zasad gospodarowania masami ziemi, które wprost wynikają z ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.).

W uzupełnieniu dokumentacji z 8 lutego 2021 r. wskazano, że odbiornikami wód z wykopów metodą pompowania bezpośredniego lub za pomocą igłofiltrów może być, obok rzeki Silnica, Sufraganiec, również kanalizacja deszczowa. W związku z powyższym konieczne było uzupełnienie warunku I.2.14. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 3 niniejszej decyzji) poprzez wskazanie, że konieczne jest podczyszczenie wód z odwodniania wykopów również przed wprowadzeniem ich do kanalizacji deszczowej. Ponadto z uwagi na nieprecyzyjność zapisu, usunięto wskazanie, aby czas odwodnienia wykopów budowlanych ograniczyć do niezbędnego minimum.

W warunku I.2.16. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 4 niniejszej decyzji) doprecyzowano obowiązki nadzoru przyrodniczego oraz wskazano specjalistów odpowiedzialnych za konkretne zadania, tak by zagwarantować prawidłowe i skuteczne wykonanie nałożonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach warunków. Dla zachowania przejrzystości decyzji do tego punktu przeniesiono część warunku z punktu I.2.21. dotyczącą obowiązku monitoringu ichtiologicznego oraz doprecyzowano jego zakres.

Punktem 5 niniejszej decyzji z treści warunku I.2.17. decyzji RDOŚ w Kielcach usunięto wskazanie, aby prace związane z wycinką drzew i krzewów ograniczyć do niezbędnego minimum, gdyż sformułowanie to było niejasne. W raporcie oraz uzupełnieniach do niego wskazano bowiem, że w celu realizacji konieczne jest usunięcie 750-800 sztuk drzew oraz 3500 m² krzewów. Nie zostało wyjaśnione, w jaki sposób zakres wycinki miałyby w jeszcze większym stopniu być ograniczony. Ponadto w zmienionym warunku nałożono również obowiązek kontroli drzew, które swoimi rozmiarami nie spełniałyby przesłanek zawartych w art. 83f ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), pod kątem występowania w ich obrębie chronionych gatunków porostów, a także chiropterofauny. W tym zakresie dane raportu oraz inwentaryzacji przyrodniczej wymagają bowiem uszczegółowienia.

W zreformowanym warunku I.2.18. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 6 niniejszej decyzji) doprecyzowano sposób ochrony drzew niepodlegających wycince na etapie prowadzenia prac budowlanych poprzez:

- a) wskazanie, że w obrębie brył korzeniowych prace w pierwszej kolejności mają być prowadzone metodą bezrozkopową lub ręcznie. Metody te (w szczególności metoda bezrozkopowa) są najmniej inwazyjne dla systemów korzeniowych drzew. Przy otwartym wykopie zazwyczaj korzenie zostają trwale uszkodzone lub zniszczone, co często bywa

początkiem procesu chorobotwórczego i rozpoczyna proces obumierania drzewa. Poprzez użycie ciężkiego sprzętu mechanicznego rozrywane są korzenie szkieletowe, odpowiedzialne za statykę drzewa oraz korzenie włósnikowe, przez które drzewa pobierają wodę i składniki pokarmowe („Aleje – podręcznik użytkownika” red. P. Tyszko – Chmielowiec, K. Witkoś, 2012 r. str. 141);

- b) sprecyzowanie sposobu prowadzenia prac w sytuacji, gdy konieczne jest prowadzenie ich metodą rozkopową (zarówno ręcznie lub przy użyciu sprzętu mechanicznego), poprzez wprowadzenie obowiązku ochrony odsłoniętych korzeni przed wysychaniem w sezonie wegetacyjnym i przemrożeniem w okresie spoczynku zimowego, a także sposobu postępowania z korzeniami, których części muszą być usunięte. Za jedno z największych zagrożeń dla drzew podczas procesu budowlanego uważa się przesuszenie lub przemarznięcie odsłoniętych korzeni, które w wyniku powyższego mogą obumrzeć. Ponadto brak zabezpieczenia korzeni uszkodzonych na skutek prac może powodować wnikanie patogenów grzybowych i rozpoczęcie procesu chorobowego, a w konsekwencji pogorszenie żywotności drzewa („Ochrona drzew na placu budowy”, „Planowanie i zasady ochrony drzew w procesie inwestycyjnym”, M. Suchocka, M. Ziemiańska, Zrównoważony Rozwój – Zastosowania nr 4, 2013 r., str. 70-71). Sposób postępowania określony w zreformowanym warunku I.2.18.3. stanowi więc zbiór działań minimalizujących, mających na celu zabezpieczenie części systemów korzeniowych drzew, które zostaną naruszone podczas prowadzenia wykopów;
- c) uszczegółowienie sposobu zabezpieczenia drzew nieprzeznaczonych do wycinki, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie prac, gdzie w zasięgu ich koron nie są planowane prace/przejazdy sprzętu mechanicznego. Szalowanie pnia deskami, dopuszczone przez organ I instancji w zaskarżonej decyzji nie jest sposobem zabezpieczenia całego drzewa. Szalunek chroni jedynie pień drzewa przed uszkodzeniami mechanicznymi, mogącymi powstać na skutek np. poruszania się sprzętu mechanicznego w bezpośrednim sąsiedztwie pnia (zawarto w reformowanym warunku I.2.18.5.), nie zapewnia to jednak ochrony systemu korzeniowego drzewa. Zagęszczenie gruntu nad systemem korzeniowym drzew (na skutek np. przejazdu ciężkim sprzętem) powoduje ograniczenie wzrostu korzeni, a następnie ich zamieranie (M. Suchocka, Gospodarka drzewostanem na terenie budowy a kompetencje uczestników procesu budowlanego. Człowiek i Środowisko, 34(3-4), 2010 r., str. 105-116). Z tego powodu wprowadzono warunek, aby drzewa, w których rzutach koron nie planuje się wykonywania prac lub przejazdu sprzętu zabezpieczyć poprzez wygrodenie. Promień wygrodzień wokół drzew uzależniono od ich pierśnicy dlatego, że im większa pierśnica drzewa, tym bardziej rozległy system korzeniowy danego drzewa. Zalecane wielkości stref ochronnych systemów korzeniowych znajdują się w publikacjach „Planowanie i zasady ochrony drzew w procesie inwestycyjnym” (M. Ziemiańska, M. Suchocka, Zrównoważony Rozwój – Zastosowania nr 4, 2013 r., s 18) i „Organizacja prac na terenach zadrzewionych” (M. Suchocka, 2016 r., str. 20-21);
- d) z uwagi na ochronę drzew nieprzeznaczonych do wycinki wprowadzono warunek określający minimalną odległość od pni drzew, w której nie wolno składować materiałów budowlanych, odpadów, mas ziemnych ani nie należy parkować pojazdów, w tym ciężkiego sprzętu, a także w której niewskazane jest poruszanie się ciężkiego sprzętu. Za

wielkość tę, analizując zalecenia dotyczące wielkości stref ochronnych wokół drzew, uznano obręb rzutu koron drzew i systemu korzeniowego jednak w promieniu nie mniejszym niż 3 m od pni drzew;

- e) w celu zachowania żywotności drzew nieplanowanych do wycinki, gdzie w obrębie rzutu koron będą wykonywane prace ziemne, wprowadzono warunki wymienione w punktach 1.2.18.6. i 1.2.18.8. dotyczące nawadniania w okresach suszy i ściółkowania po zakończeniu prac w rejonie systemu korzeniowego.

Punktem 7 i 22 niniejszej decyzji (zmiany w punkcie I.2.19. decyzji RDOŚ w Kielcach oraz w charakterystyce przedsięwzięcia) doprecyzowane zostały warunki dotyczące nowych nasadzeń drzew i krzewów mających na celu zrekompensowanie wycinki związanej z realizacją drogi. Doprecyzowano również lokalizację nasadzeń, określając kilometraż oraz stronę drogi. W raporcie (str. 51) wskazano, że w celu realizacji inwestycji konieczne będzie przeprowadzenie wycinki ok. 750-800 pozycji drzew oraz ok. 3500 m² krzewów i samosiewów. W uzupełnieniu z 14 marca 2022 r. wyjaśniono, że w miejsce drzew i zakrzewień przeznaczonych do wycinki zostanie wprowadzony nowy układ zieleni w sposób zwiększający ład przestrzenny, przy czym projektowana zieleń pełnić będzie funkcje: biologiczną, estetyczną i ochronną. Z uwagi na powyższe organ odwoławczy uznał za właściwe i proporcjonalne do utraconych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i ochronnych wykonanie nasadzeń zastępczych w skali 1:1 w związku z koniecznością kompensacji przyrodniczej zieleni miejskiej przeznaczonej do usunięcia. Nasadzenia mają objąć również zieleń niską, będącą uzupełnieniem nasadzeń drzew i krzewów oraz nasadzenia pnączy wzdłuż ekranów akustycznych (poza przypadkiem ekranu E44, który znajduje się na wiadukcie, wobec czego wzdłuż niego nie ma możliwości nasadzeń). Doprecyzowano także, że do nasadzeń będą użyte rodzime gatunki drzew. W przypadku drzew określono ich docelową minimalną wysokość, aby wyeliminować możliwość zastosowania odmian niskopiennych, gdyż zdaniem organu odwoławczego nie rekompensowałyby one wycinki gatunków drzew odmian wysokopiennych. Ze względu na konieczność zapewnienia udatności nasadzeń uszczegółowiono, że należy stosować sadzonki drzew z zakrytym systemem korzeniowym – najslabiej bowiem przyjmują się sadzonki z gołym systemem korzeniowym i wymagają one również w największym stopniu późniejszych zabiegów pielęgnacyjnych („Aleje – podręcznik użytkownika”, P. Tyszko – Chmielowiec, K. Witkoś, str. 161). Organ I instancji dodatkowo wskazał w warunku brak możliwości wykorzystania nasadzeń krzewów z gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych. Przy czym wyjaśnić należy, że pod pojęciem tych gatunków należy rozumieć te, które zostały wymienione w publikacji „Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych” B. Tokarska – Guzik i in. 2012 r. z kategorią: inwazyjne, potencjalnie inwazyjne lub zadomowione z obserwowanymi przypadkami spontanicznego rozprzestrzeniania się/wnikające do siedlisk antropogenicznych lub naturalnych. Zawężenie liczby gatunków o te, w przypadku których obserwuje się ich wykraczanie poza miejsca nasadzeń, zdaniem organu odwoławczego, ograniczy możliwość ich rozprzestrzenienia się poza tereny nasadzeń.

Ponadto w zreformowanych punktach I.2.19.1. i I.2.19.4. doprecyzowano również wymagania dotyczące materiału roślinnego do nasadzeń. Wskazano, że sadzonki drzew mają pochodzić z polskiego materiału szkółkarskiego (a nie materiału leśnego lub z importu), gdyż takie sadzonki są przystosowane do polskich warunków klimatycznych. Ponadto, wskazano

minimalny obwód sadzonek, mierzony na wysokości 1 m, wynoszący dla drzew przeznaczonych do nasadzeń w terenie otwartym minimum 10 cm („Aleje – podręcznik użytkownika”, P. Tyszko – Chmielowiec, K. Witkoś, str. 144). Korzystając z „Wytycznych zakładania i utrzymania zieleni przydrożnej na potrzeby Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad” (str. 23) wskazano minimalne wymiary i proporcje bryły korzeniowej do obwodu pnia sadzonek. W stosunku do sadzonek drzew sprecyzowano również niezbędne wymagania dotyczące ich jakości. Celem takiego działania jest zobligowanie wnioskodawcy do użycia materiału do nasadzeń o odpowiedniej jakości i parametrach, co powinno zapewnić zachowanie udatności nasadzeń zastępczych.

W zmienionym warunku uszczegółowiono także termin oraz sposób dokonania nasadzeń oraz sposób ich późniejszej pielęgnacji. Jednocześnie należy wskazać, w odniesieniu do wyjaśnień złożonych przy piśmie z 14 marca 2022 r., że rekompensata utraconej zieleni stanowi kompensację przyrodniczą, o której mowa w art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, dalej p.o.ś., (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, ze zm.). Z treści ww. przepisu wynika bowiem, że pod pojęciem kompensacji przyrodniczej należy rozumieć m.in. zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie. W ocenie organu odwoławczego wycinka 750-800 drzew oraz 3500 m² na terenie zurbanizowanym, przekształconym antropogenicznie, biegnącym przez centrum miasta Kielce może skutkować naruszeniem równowagi przyrodniczej w obrębie tego terenu, gdyż zadrzewienia i zakrzewienia przeznaczone do usunięcia wchodzi w skład zieleni miejskiej – mają udział w regulowaniu mikroklimatu miejskiego i stanowią siedliska zwierząt, których dostępność w terenie miejskim jest ograniczona. Dlatego też nasadzenia, określone w niniejszej decyzji, są niezbędne.

Dla zachowania przejrzystości decyzji część warunku I.2.21. decyzji RDOŚ w Kielcach dotyczącą nadzoru ichtiologicznego przeniesiono do punktu I.2.16. (zmienionego punktem 4 niniejszej decyzji). Z uwagi na niejasność zapisu dotyczącego ograniczenia do niezbędnego minimum prac w obrębie skarpy zbiornika Zalew Kielecki, uchylono również tę część warunku. Pismem z 31 grudnia 2021 r. wezwano inwestora do wyjaśnień w tym zakresie. Inwestor na tym etapie postępowania nie miał jednak wystarczającej wiedzy, co do koniecznego zakresu prac w obrębie skarpy Zbiornika Kieleckiego. W związku z powyższym doprecyzowanie kwestii ograniczenia do minimum prac w obrębie skarpy Zalewu Kieleckiego nastąpi na etapie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, gdy już będą znane szczegóły projektu budowlanego, co zostało wprowadzone w punkcie V.4. decyzji RDOŚ w Kielcach (zreformowanego punktem 19 niniejszej decyzji).

W związku z informacją o zastosowaniu przezroczystych ekranów akustycznych (E44 – por. punkt 13 pisma z 14 marca 2022 r.) oraz obecności awifauny w zasięgu oddziaływania inwestycji (zał. 2.2 do raportu) organ odwoławczy uznał, że niezbędne będzie zabezpieczenie tych ekranów, minimalizując możliwość kolizji awifauny. Według dostępnej literatury, m.in. publikacji „Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach” (R. Kurek), najskuteczniejszym środkiem służącym do zabezpieczenia przezroczystych ekranów akustycznych przed kolizjami z przedstawicielami awifauny są naklejane na całej wysokości ekranu pionowe pasy jasnej lub ewentualnie ciemnej barwy, o szerokości 2 cm, w odstępach co 10 cm, co zostało uczynione przedmiotem warunku określonego w punkcie 8 niniejszej decyzji.

Punktem 9 niniejszej decyzji wprowadzono zmiany w warunku I.2.22. decyzji RDOŚ w Kielcach, dotyczące prac w obrębie skarp rzeki Silnica, Zalewu Kieleckiego oraz rzeki Sufraganiec. Kierując się koniecznością utrzymania walorów hydromorfologicznych i biologicznych rzek oraz Zalewu Kieleckiego, stosownie do informacji uzyskanych od inwestora w piśmie z 14 marca 2022 r. wskazano, że do prac w obrębie skarp rzeki Silnica, Zalewu Kieleckiego należy używać materiałów pochodzenia naturalnego, z wyłączeniem możliwości stosowania koszy lub materacy gabionowych, które utrudniają dostęp do rzeki zwierzętom i zubażają strefę brzegową rzek i zbiorników wodnych (Poradnik ochrony płazów R. Kurek, 2011 r. s. 108; Dobre praktyki utrzymania rzek P. Prus i in., 2017 r., str. 97). Z uwagi na brak możliwości wyjaśnienia na tym etapie postępowania kwestii użycia tylko materiałów pochodzenia naturalnego przy przebudowie koryta rzeki Sufraganiec, dopuszczono możliwość stosowania materiałów takich jak beton, zaprawa cementowa (co było wskazane na str. 93 raportu) na tych fragmentach przebudowywanego cieką, na których z ponownej oceny oddziaływania na środowisko wyniknie, że nie jest możliwe z przyczyn technicznych zastosowanie materiałów naturalnych tj. kamienia łamanego, faszyny, kieszek faszynowych, kołków drewnianych, gruntu naturalnego (np. pospółki, piasku, humusu). Ponadto wyjaśniono, że umocnienie wylotów kanalizacji deszczowej na długości 40 m będzie dotyczyło rzeki Sufraganiec, a w przypadku rzeki Silnica będzie to dotyczyło długości 6 m tej rzeki (por. str. 93 raportu). Wskazano również, że w celu minimalnej ingerencji w rzekę Silnica prace związane z budową wylotu kanalizacji deszczowej będą wykonywane w osłonie z grodzic stalowych (por. str. 94 raportu).

W związku z powyższym zmieniono również warunek II.6. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 15 niniejszej decyzji).

Treść warunku I.2.25. decyzji RDOŚ w Kielcach zmieniono (punkt 10 niniejszej decyzji), wskazując, że realizacja inwestycji ma, a nie „powinna”, umożliwić wykonanie przepławki dla ryb oraz sprecyzowano, że w projekcie ma być uwzględniona obecność przepławki, która będzie funkcjonalna, tj. posiadać parametry, które zapewnią możliwość swobodnej migracji rydom stwierdzonym powyżej i poniżej piętrzenia – m. in. ślizowi, jaziowi. Zarówno w raporcie, jak i w piśmie z 14 marca 2022 r. wskazano, że istniejący w skarpię projektowanego odcinka trasy S74 obiekt OH-1 wchodzi w skład budowli hydrotechnicznej, której zadaniem jest przeprowadzenie wody przez nasyp ziemny. Inwestor wskazał jednak, że nie jest właścicielem urządzenia piętrzącego OH-1, nie zarządza nim, a tym samym nie ma praw do wyposażenia tego urządzenia w przepławkę oraz podstaw do dalszego utrzymania tego urządzenia i przepławki. Wskazano również, że obecny zarządca urządzenia OH-1 (Zarząd Dróg Miejskich w Kielcach, dalej ZDM), realizując inwestycję pn. „Budowa ul. Jesionowej” był zobowiązany ustaleniami organu uzgadniającego do budowy przepławki w ramach przebudowy urządzenia piętrzącego w ramach ww. inwestycji. Inwestor wskazał, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia nie utrudni budowy przepławki w przyszłości przez zarządzającego urządzeniem, a przepławkę będzie można wykonać w każdej chwili, również po zakończeniu rozbudowy drogi S74. Niemniej jednak, w związku z wyjaśnieniami w piśmie z 14 marca 2022 r. dotyczącymi zakresu prac w Zalewie Kieleckim (presunięcie skarpy odwodnej w stronę Zalewu) oraz w rzece Silnicy, wskazano na konieczność uwzględnienia w projekcie budowlanym rozwiązań, które w przyszłości umożliwią wykonanie przepławki dla ryb.

W związku z powyższym zmieniono również warunek II.7. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 16 niniejszej decyzji). Ponadto w warunku tym wprowadzono obowiązek wykonania układu dróg obsługujących główny ciąg drogi ekspresowej S74 przy użyciu cichej nawierzchni, tj. mieszanki mineralno-asfaltowej typu SMA 0/8 mm lub innej mieszanki, cechującej się taką samą lub lepszą zdolnością redukcji hałasu, tj. min. 1 dB dla prędkości 50 km/h. Związane to jest z faktem, że inwestor w raporcie wykonał modelowanie propagacji hałasu, w którym uwzględnił redukujący wpływ emisji hałasu uzyskany dzięki zastosowaniu cichej nawierzchni na drogach obsługujących główny ciąg drogi ekspresowej S74. Skoro zaś organy obu instancji dysponowały prognozą propagacji hałasu uwzględniającą redukcję hałasu na styku kół z podłożem na poziomie 1 dB, GDOŚ zobowiązany był do zadbania, aby drogi obsługujące były wybudowane przy użyciu cichej nawierzchni. Biorąc zaś pod uwagę, że powszechnie stosowane mieszanki cichych nawierzchni w rzeczywistych warunkach eksploatacji mogą okazać się bardziej skuteczne niż założył to inwestor, tj. ich właściwości redukcyjne mogą przyczynić się do zmniejszenia hałasu nie o 1 dB lecz o 2-3 dB, ich zastosowanie, w połączeniu z wybudowaniem ekranów akustycznych, zapewni spełnienie standardów akustycznych w środowisku wszystkim terenom chronionym akustycznie znajdującym się w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia.

Z danych raportu wynika, że w km 3+400 – 3+600 projektowanej trasy drogi S74 w trakcie inwentaryzacji przyrodniczej została stwierdzona obecność płazów. Na tym odcinku droga będzie biegła wzdłuż zbiornika wodnego Zalewu Kieleckiego na rzece Silnica, które stanowią siedlisko dla żaby wodnej (*Rana esculenta*), żaby trawnej (*Rana temporaria*) i ropuchy szarej (*Bufo bufo*), natomiast tereny trawiaste na brzegach cieku uznano za potencjalne miejsca żerowiskowe tych gatunków (por. str. 6 zał. 2.2 do raportu). W związku z powyższym, w celu ochrony płazów na etapie budowy, za konieczne uznano tymczasowe wyгородzenie ww. odcinka drogi płotkami herpetologicznymi (zmiany w warunku I.2.26. decyzji RDOŚ w Kielcach).

Organ odwoławczy wskazał również sposoby zabezpieczenia planowanych do budowy zbiorników retencyjnych wód opadowych i roztopowych z projektowanego odcinka trasy S74. Z raportu wynika, że zbiorniki retencyjne będą zaplanowane jako podziemne (por. str. 92-93), niemniej jednak w piśmie inwestora z 8 lutego 2021 r. jako działanie minimalizujące oddziaływanie inwestycji na płazy wskazano ogrodzenie zbiorników retencyjnych siatkami, natomiast w samym raporcie zaproponowano ogólny zapis: „zbiorniki retencyjne zaprojektować w taki sposób, aby były trwale zabezpieczone przed przedostawaniem się do nich płazów”. W związku z powyższym organ odwoławczy uznał za stosowne wskazać dopuszczalne sposoby zabezpieczenia zbiorników retencyjnych przed przedostawaniem się do nich płazów wprowadzając zmiany w warunku I.2.26. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 11 niniejszej decyzji).

Warunek I.2.27. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 12 niniejszej decyzji) uszczegółowiono wskazując możliwe sposoby zabezpieczeń placu budowy, a także wskazując specjalistę z nadzoru przyrodniczego, odpowiedzialnego za jego wykonanie. Określono również cechy siedliska, w które należy przenieść odłowione zwierzęta.

GDOŚ zdecydował się zmienić część punktu II.4. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkty 14 i 21 niniejszej decyzji), poprzez zobowiązanie wnioskodawcy do wydłużenia ekranu akustycznego E38 z 60 m do 70 m (ekran w okolicy skrzyżowania ul. Biskupa Wincentego

Kadłubka i ul. Józefa Szermentowskiego) oraz do wybudowania dodatkowego ekranu akustycznego o długości 15 m (ekran w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej i ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego). Wprowadzenie powyższych zmian było niezbędne w celu zapewnienia optymalnego komfortu akustycznego na terenach chronionych akustycznie. Zarówno wydłużenie jednego z ekranów akustycznych, jak i wybudowanie nowego, mają na celu zminimalizowanie wystąpienia efektu uderzenia akustycznego. W sytuacji, w której po drodze przemieszcza się samochód to wraz ze zbliżaniem się do odbiorcy, generowany przez niego dźwięk stopniowo narasta, a wraz z oddalaniem, stopniowo spada. W sytuacji jeżeli w ekranie akustycznym jest kilkumetrowa przerwa, istnieje ryzyko wystąpienia zjawiska uderzenia akustycznego. Odbiorca osłonięty ekranem akustycznym, wraz ze zbliżaniem się samochodu, nie słyszy narastającego poziomu dźwięku, a w momencie kiedy samochód znajduje się na wysokości przerwy między ekranami, w krótkim momencie chwilowy poziom dźwięku rośnie do dużych wartości czym pobudza nagle układ słuchowy do odbioru uciążliwych dźwięków, narażając tym samym osoby stale narażone na te zjawisko na dyskomfort.

Zważając na to, że pomiędzy ekranami akustycznymi E37 i E38 ma zostać pozostawiona przestrzeń umożliwiająca wybudowanie ścieżki pieszo-rowerowej, z punktu widzenia komfortu akustycznego, ważne i konieczne jest, aby oba ww. ekrany akustyczne zostały wykonane na zakładkę. Wydłużenie ekranu E38 o 15 m, a więc wykonanie zakładki, spowoduje zminimalizowanie powstania uciążliwego efektu związanego z uderzeniem dźwięku, który będzie przedostawał się pomiędzy ww. ekranami akustycznymi. W kwestii zobowiązania wnioskodawcy do wybudowania nowego ekranu akustycznego E32b, to jest on niezbędny ze względu na przerwę pomiędzy ekranami akustycznymi E32 i E33, spowodowaną istnieniem kładki pieszo-rowerowej. Zważając na to, że istnieje techniczna możliwość wybudowania dodatkowego ekranu akustycznego, który osłoni tereny chronione akustycznie przed dźwiękiem przedostającym się przez nieciągłość ekranowania drogi, GDOŚ nałożył obowiązek wykonania dodatkowego środka minimalizującego hałas. W efekcie opisanych zmian spodziewaną korzyścią dla środowiska będzie zoptymalizowanie zabezpieczenia terenów chronionych akustycznie, znajdujących się po cichej stronie ww. ekranów akustycznych, przed hałasem związanym z eksploatacją przedsięwzięcia. Z powyższych względów zmieniono również część charakterystyki przedsięwzięcia, gdzie w tabeli wskazano lokalizacje i parametry ekranów akustycznych.

W związku z obowiązkiem uzupełniania nasadzeń, nałożonym w punkcie I.2.19.5) lit. f (w brzmieniu nadanym niniejszą decyzją) wprowadzono w warunku III. decyzji RDOŚ w Kielcach (punkt 17 niniejszej decyzji) obowiązek prowadzenia monitoringu udatności nasadzeń. Realizacja powyższego zadania zgodnie z treścią warunku I.2.16.3) lit. d (w brzmieniu nadanym niniejszą decyzją) będzie leżała w gestii nadzoru dendrologicznego.

Nałożone przez RDOŚ w Kielcach oraz GDOŚ środki minimalizujące hałas w postaci ekranów akustycznych odseparują najbardziej uciążliwy hałas od terenów chronionych akustycznie, znajdujących się po północnej stronie ul. Marii Konopnickiej. Nie ma zatem ryzyka przekroczeń obowiązujących poziomów dopuszczalnych hałasu zarówno dla pory dnia, jak i nocy. Niemniej jednak, celem zweryfikowania skuteczności nałożonych środków minimalizujących hałas, a także uwzględnienia w tych pomiarach ruchu kołowego w rejonie nowego zjazdu z drogi S74, GDOŚ w analizie porealizacyjnej nie tylko utrzymał konieczność

wykonania pomiarów poziomów dźwięku w porze dnia i nocy w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Konopnickiej 3, ale dodatkowo nałożył obowiązek wykonania pomiarów poziomów dźwięków w nowym punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 7, tj. przy terenie chronionym akustycznie zlokalizowanym najbliżej nowego wjazdu na teren osiedla Bocianek (punkt 18 niniejszej decyzji).

Punktem 19 niniejszej decyzji rozszerzono zakres ponownej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do wpływu inwestycji na stosunki wodne terenu, jakość wód powierzchniowych i przyrodę (zmiany w punkcie V.4. decyzji RDOŚ w Kielcach).

Decyzja RDOŚ w Kielcach w punktach I.2.21 – 24 zawiera ogólne sformułowania mające na celu ochronę wód oraz elementów hydromorfologicznych rzek Silnica, Sufraganiec i Zalewu Kieleckiego. Pismem z 31 grudnia 2021 r. wezwano inwestora o wyjaśnienie ww. kwestii. Jednak ze względu na brak projektu budowlanego, inwestor na tym etapie postępowania nie miał wystarczającej wiedzy, aby było możliwe uszczegółowienie treści ww. warunków. Z tego powodu w punktach V.4. lit. b-e wskazano odpowiednio do treści warunków sformułowanych przez organ I instancji zagadnienia związane z ochroną wód, które muszą zostać wyjaśnione na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto w zreformowanym punkcie V.4. lit. a decyzji RDOŚ w Kielcach wskazano, stosownie do treści wyjaśnień inwestora z 14 marca 2022 r., na konieczność dostosowania projektowanego systemu odwodnienia trasy S74 w zakresie wydajności urządzeń podczyszczających i przepustowości systemu, tak aby było możliwe dotrzymanie poziomu zanieczyszczeń wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do rzek Silnica i Sufraganiec na poziomie, który określono jako nieoddziałujący na stan chemiczny tych JCWP, tj.: substancje ropopochodne: $< 15 \text{ mg/dm}^3$, poziom zawiesiny: $< 16,4 \text{ mg/dm}^3$.

W związku z uwagami podnoszonymi w trakcie udziału społeczeństwa, dotyczącymi niewystarczającego określenia oddziaływania przedsięwzięcia na stosunki wodne w jego rejonie (budowa części trasy w tunelach) oraz niedostatecznego wyjaśnienia tych zagadnień przez inwestora w piśmie z 14 marca 2022 r, uznano za konieczne szczegółowe doprecyzowanie ww. kwestii na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Z uwagi na wskazanie w sposób ogólny funkcji nowo wprowadzanych zadrzewień, wynikające z obecnego etapu projektowego (brak projektu budowlanego), organ odwoławczy uznał, że konieczne będzie w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko dokonanie analizy czy projekt nasadzeń w wystarczającym stopniu zapewnia pełnienie funkcji izolującej przez zaprojektowaną roślinność, wobec konieczności minimalizowania oddziaływania ruchu samochodowego o dużym natężeniu poprowadzonego planowanym odcinkiem trasy S74 przez środek miasta Kielce.

W związku z niewystarczającymi wyjaśnieniami dotyczącymi obecności sowy uszatki w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia, organ odwoławczy uznał za niezbędne dokonanie inwentaryzacji występowania jej siedlisk oraz innych gatunków ptaków w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Umożliwi to odpowiednie zaplanowanie działań kompensujących, m. in. przez wywieszenie budek lęgowych.

Ponadto ze względu na to, że inwestor na obecnym etapie postępowania (ze względu na brak projektu budowlanego) nie posiada wystarczającej wiedzy, co do zakresu prac związanych z wycinką ekosystemów leśnych w Kieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu, konieczne

było wskazanie obowiązku oceny ostatecznego zakresu wycinki i ewentualnego sformułowania działań kompensujących na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z pismem inwestora z 27 kwietnia 2022 r. skorygowano błąd (punkt 13 i 20 niniejszej decyzji) dotyczący usytuowania zbiornika retencyjnego podziemnego wskazanego w punkcie II.1 lit. c decyzji RDOŚ w Kielcach, gdzie jego lokalizację określono po północnej stronie drogi S74 zamiast południowej. Błąd ten dotyczył również lokalizacji określonej w charakterystyce przedsięwzięcia, którą również zmieniono.

W związku z wejściem w życie 17 lutego 2023 r. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), uaktualniono informacje zawarte w raporcie w zakresie analizy oddziaływania inwestycji na wody powierzchniowe oraz podziemne. W odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z 29 stycznia 2024 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.29.2021.MKW.mk.31, GDDKiA pismem z 29 lutego 2024 r. złożył dokument pn.: „Analiza oddziaływania w zakresie wpływu na wody powierzchniowe i podziemne”.

Z analizy ww. dokumentu wynika, że planowane przedsięwzięcie w wariantcie inwestycyjnym przecina następujące jednolite części wód powierzchniowych, dalej JCWP:

- Sufraganiec PLRW20000621648269 (stary numer PLRW200062164869);
- Silnica PLRW20000621648289 (stary numer PLRW20006216488);
- Lubrzanka od zb. Cedzyna do ujścia PLRW200003216449 (nazwa i numer zmienione nowym PGW – wcześniej Czarna Nida od Pierzchnianki do Morawki z Lubrzanką (od Zalewu Cedzyna do ujścia PLRW20008216459)).

Planowana inwestycja zlokalizowana jest w całości w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych, dalej JCWPd, PLGW2000101.

Z ww. aktualizacji wynika, że tylko w przypadku JCWP Sufraganiec nastąpiła zmiana statusu z silnie zmienionej części wód na naturalną część wód. Analiza potwierdziła wcześniejsze ustalenia raportu (i jego uzupełnień), że ze względu na zakres, charakter i skalę przedsięwzięcia nie wystąpi ryzyko negatywnego wpływu na osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału wód. Etap realizacji z uwagi na stosowanie rozwiązań zawartych w decyzji nie będzie stanowił zagrożenia dla wód powierzchniowych oraz gospodarki gruntowo – wodnej. Realizacja inwestycji nie spowoduje naruszenia celów środowiskowych określonych w Planie Gospodarowania Wodami na obszarze Dorzecza Wisły oraz nie pogorszy aktualnego stanu wód.

W odniesieniu do wód podziemnych stwierdzono, że nie wystąpi ryzyko negatywnego wpływu na środowisko wodne oraz pogorszenie stanu wód. Realizacja inwestycji nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych określonych w Planie Gospodarowania Wodami na obszarze Dorzecza Wisły oraz nie będzie mieć negatywnego wpływu na pogorszenie aktualnego stanu wód.

GDOŚ podziela wnioski płynące również z uzasadnienia decyzji organu I instancji o braku znacząco negatywnego wpływu przedsięwzięcia na jednolite części wód, tym samym stwierdzając, że przedsięwzięcie nie wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych. W związku z powyższym, w trakcie postępowania odwoławczego nie było konieczności ponownego uzgadniania realizacji przedsięwzięcia z organem właściwym do wydania oceny wodnoprawnej.

W dalszej części uzasadnienia decyzji GDOŚ odniesie się do zarzutów podnoszonych w odwołaniach w podziale na zagadnienia, których dotyczą.

Oddziaływanie na przyrodę

W związku z uwagami dotyczącymi konieczności określenia wpływu rozbudowy drogi na populację sów uszatek, zamieszkujących okolice ul. Konopnickiej należy wyjaśnić, że z danych przedłożonej inwentaryzacji przyrodniczej (załącznik 2.2 do raportu) nie wynika, aby w zasięgu drogi znajdowało się siedlisko uszatki *Asio otus*. Niemniej jednak w ocenie organu odwoławczego przeprowadzone inwentaryzacje mogą być nieaktualne (zostały wykonane 12-4 lata temu), wobec czego wezwano inwestora do udzielenia wyjaśnień w tym zakresie. Wyjaśnienia przedłożone pismem z 4 marca 2022 r. w ww. kwestii organ odwoławczy uznał za niewystarczające, gdyż wskazano w nich, w odniesieniu do gatunku uszatki, że „ze względu na bazę pokarmową, którą stanowią gryzonie i drobne ssaki, jej siedliskowanie w obszarze zurbanizowanym (a tym bardziej w rejonie dużego osiedla mieszkalnego) jest mało prawdopodobne”. Należy zauważyć, że gatunek tej sowy bytuje w miastach i wskazuje się go jako typowo występujący na obszarach zurbanizowanych („Pokarm uszatki *Asio otus* na zimowisku w Siedlcach. Diet of the long-eared owl *Asio otus* at the wintering site in Siedlce” P. Stolarz i in., 2018 r., Kulon 23; Sowy naszych miast. Owls in Polish cities. J. Wiącek, Chrońmy Przyr. Ojcz. 71 (1): 17–27, 2015 r.). Również informacje historyczne z terenu Kielc wskazują na występowanie stanowisk lęgowych uszatki w rejonie Zalewu Kieleckiego (2006 r.). Zatem powyższą argumentację inwestora należy uznać za niewystarczającą, tym bardziej, że wskazuje, że „nie można jednak wykluczyć przypadkowej obecności uszatki w rejonie przedsięwzięcia”. W związku z powyższym organ odwoławczy w punkcie 19 swojej decyzji (zmiana punktu V.4 decyzji RDOŚ w Kielcach) nałożył obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji występowania gatunku uszatki na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko w celu określenia konieczności podjęcia ewentualnych działań minimalizujących lub kompensujących.

W związku z zarzutami [REDAKTOWANE], [REDAKTOWANE], podniesionymi w odwołaniach, jak również w trakcie udziału społeczeństwa, dotyczącymi sprawdzenia rzetelności inwentaryzacji przyrodniczej oraz uaktualnienia danych dotyczących środowiska na rok 2021 r., a także w zakresie inwentaryzacji ssaków należy wskazać, że pomimo pewnych braków, dane przedłożonej inwentaryzacji pozwalają określić wpływ planowanej inwestycji na środowisko i sformułować działania minimalizujące jej oddziaływanie. W celu wyeliminowania bądź zminimalizowania możliwości oddziaływania inwestycji na gatunki chronione nałożono obowiązek wykonania przed wycinką inwentaryzacji drzew mogących stanowić ich siedlisko (o obwodzie pnia na wysokości 5 cm wynoszącym 50 cm), pod kątem obecności chronionej lichenobioty oraz schronień nietoperzy. Ponadto nałożono obowiązek wykonania inwentaryzacji awifauny w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko, w celu nałożenia adekwatnych działań kompensujących (jeśli zostanie stwierdzona konieczność ich wykonania). W kwestii obecności ssaków, w piśmie z 14 marca 2022 r. wyjaśniono, że w ramach przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej nie stwierdzono tras migracyjnych zwierząt. Ponadto przeprowadzono kwerendę zgłoszeń kierowanych do GDDKiA oraz MZD, związanych z kolizjami pojazdów ze zwierzętami na tym odcinku drogi krajowej nr 74. Z posiadanych przez nich informacji wynika, że na rozpatrywanym odcinku nie sygnalizowano żadnych zdarzeń z udziałem zwierząt. Również służby miejskie (Straż Miejska)

nie sygnalizowały tego typu zdarzeń. W związku z powyższym organ odwoławczy uznał za wystarczające działania minimalizujące: dokonanie tymczasowych wygradzeń herpetologicznych w rejonie rzeki Silnicy i Zalewu Kieleckiego, a także zapewnienie nadzoru herpetologicznego/teriologicznego, którego zadaniem będzie odławianie płazów i małych ssaków z terenu budowy oraz w razie potrzeby określanie miejsca dodatkowych wygradzeń.

W odniesieniu do uwagi m.in. [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE] zgłoszonej w trakcie udziału społeczeństwa, dotyczącej przedstawienia wpływu inwestycji na Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu z odniesieniem się do zakazów obowiązujących na terenie ww. obszaru, należy wskazać, że organ I instancji w uzasadnieniu decyzji prawidłowo podał, że na mocy art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zakazy obowiązujące na terenie Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie obowiązują w stosunku do planowanej inwestycji, ze względu na to, że stanowi ona cel publiczny w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145).

Planowane przedsięwzięcie w niewielkich fragmentach biegnie w granicach ww. Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z treścią uchwały nr XLI/729/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie wyznaczenia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2010 r. Nr 293 poz. 3020), trasa projektowanego odcinka drogi S74 biegnie na niewielkim odcinku (ok. 100 m) obrzeżami strefy krajobrazowej B, obejmującej tereny ekosystemów leśnych, muraw i zarośli kserotermicznych, istniejącej i planowanej do urządzenia zieleni miejskiej, cmentarzy i ogrodów działkowych, na odcinku ok. 130 m przebiega przez strefę krajobrazową A – tereny dolin rzecznych i cieków wodnych, narażone na zalewanie wielkimi wodami oraz pełniące funkcje korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi (dotyczy rzeki Silnica, a także ujścia kanalizacji deszczowej do rzeki Sufraganiec), a także na odcinku ok. 320 m biegnie obrzeżami strefy krajobrazowej C – tereny rolne, tereny istniejącej i planowanej zabudowy, rekreacji, sportu i wypoczynku wraz z zielenią towarzyszącą (tereny zabudowane i zieleni przy Zalewie Kieleckim). Należy wskazać, że projektowana inwestycja będzie realizowana w głównej mierze po trasach istniejących dróg (ul. Jesionowej i ul. Łódzkiej). Wobec powyższego należy podkreślić, że planowane przedsięwzięcie nie wpłynie na ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów w wyżej wymienionych strefach. Nasadzenia zastępcze o funkcji zieleni izolacyjnej i ozdobnej projektowane wzdłuż trasy S74 spowodują, że założenia inwestycji nie będą niezgodne z zapisami § 4 ust 1 lit. f oraz ust 2 lit. a uchwały w sprawie wyznaczenia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, związanymi z rozwojem i kształtowaniem terenów zieleni w poszczególnych strefach krajobrazu. Ponadto z uwagi na poprowadzenie drogi ponad rzeką Silnica i Zalewu Kieleckiego, które są w znacznym stopniu przekształcone antropogenicznie (Silnica stanowi silnie zmienioną część wód), jak również ingerencją w koryto rzeki Sufraganiec na niewielkim odcinku (40 m), założenia inwestycji nie będą niezgodne z zapisami § 4 ust 1 lit. d oraz lit g ww. uchwały związanymi z zachowaniem w stanie zbliżonym do naturalnego dolin rzek, zachowaniem korytarzy ekologicznych w systemie powiązań przyrodniczych. Działania minimalizujące dotyczące stosowania materiałów pochodzenia naturalnego do prac w rejonie rzeki Silnicy, Sufraganiec, Zalewu Kieleckiego będą niwelować ewentualne oddziaływanie na elementy hydromorfologiczne tych ekosystemów. Ponadto decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zawiera zapisy dotyczące stworzenia możliwości odtworzenia połączenia ekologicznego odcinków rzeki Silnica powyżej

i poniżej urządzenia piętrzącego OH-1. Zaplanowane w decyzji działania w celu ochrony gatunków płazów, ichtiofauny, małych ssaków, ptaków na etapie budowy i eksploatacji inwestycji będą w zgodzie z zapisami § 4 ust 1 uchwały dotyczącymi ochrony stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Z pisma inwestora z 14 marca 2022 r. wynika, że wycinka ekosystemów leśnych w Kieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu będzie mniejsza niż założono w raporcie, co zostanie doprecyzowane na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, gdy będą znane założenia projektu budowlanego. Wobec powyższego, jak również ze względu na zaplanowanie trasy S74 po trasie istniejącej drogi, nie fragmentując terenów leśnych, należy uznać że założenia inwestycji nie będą niezgodne z zapisami § 4 ust 1 uchwały dotyczącymi utrzymania ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych.

Emisja do powietrza, oddziaływanie akustyczne i emisja drgań

Na wstępie podkreślić należy, że przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (obejmująca także nieruchomości wskazywane w odwołaniach) wykazała, że w związku z jego realizacją:

- nie wystąpią przekroczenia względem ustalonych standardów jakości powietrza atmosferycznego i w tym zakresie wystarczające jest minimalizacja krótkotrwałego oddziaływania, jakie pojawić się może na etapie budowy i likwidacji inwestycji, tj. działania minimalizujące określone w decyzji RDOŚ w Kielcach w punkcie: I.2.1. właściwa sprawność techniczna, I.2.2. zraszania placu budowy i dróg dojazdowych oraz plandeki przy transporcie, I.2.3. opończe względem emisji oparów asfaltu, I.2.4. wykorzystanie istniejących szlaków przy wytyczaniu dróg;
- konieczność zastosowania ekranów akustycznych w liczbie 44 (określonych przez organ I instancji w punkcie II.4. swojej decyzji) + 2 (wydłużenie ekranu E38 i nowy ekran w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej i ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego określone decyzją GDOŚ w punktach 14 i 21), których skuteczność zostanie zweryfikowane w drodze analizy porealizacyjnej (punkt IV. decyzji RDOŚ w Kielcach zmieniony w punkcie 18 decyzji GDOŚ). Dodatkowo dla projektowanego układu drogowego uwzględniono nawierzchnię drogową o zdolności redukcji hałasu na styku koło-nawierzchnia na poziomie minimum 1 dB. Spodziewane oddziaływanie akustyczne na etapie budowy zostanie zaś zminimalizowane działaniami określonymi w punkcie I.2.1. decyzji RDOŚ w Kielcach: prowadzenie prac w porze dziennej, unikanie symultanicznej pracy urządzeń, sprawność techniczna sprzętu, brak jałowej pracy silników oraz w punkcie I.2.4. ww. decyzji: prowadzenie dróg dojazdowych po istniejących szlakach;
- brak konieczności minimalizacji oddziaływania w zakresie drgań w środowisku na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia a na etapie budowy konieczność zastosowania działań określonych w punkcie I.2.1. decyzji RDOŚ w Kielcach: ograniczenie prowadzenia robót z użyciem sprzętu wibracyjnego w pobliżu budynków mieszkalnych, czasowe ograniczenie prowadzenia prac budowlanych (także z użyciem pojazdów i sprzętu wibracyjnego), ograniczenie jałowej pracy silnika pojazdów i sprzętu wibracyjnego (walce wibracyjne, ubijaki, młoty pneumatyczne).

Poza zakresem sprawy są podnoszone w odwołaniach kwestie dotyczące uszkodzenia struktury budynku i pęknięcia tynków na ścianach i sufitach. Stanowisko GDOŚ w tym zakresie zostało uznane za prawidłowe przez Sąd w wyroku z 5 września 2023 r., sygn. akt IV SA/Wa 909/23.

Odnosząc się do zarzutów odwołujących się GDOŚ przedstawia następujące wyjaśnienia.

I. [REDAKTOWANE] wniósł o wykonanie obliczeń emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza w obrębie osiedla Bocianek. Wyjaśnić należy, że obecnie wjazd na drogę wewnętrzną osiedla Bocianek odbywa się poprzez pierwszy wjazd zlokalizowany w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej z ul. Warszawską, drugi wjazd zlokalizowany w okolicy ul. Jana Kasprowicza 1 oraz trzeci wjazd zlokalizowany w okolicy ul. Marii Konopnickiej 12. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wybudowania czwartego wjazdu w okolicy skrzyżowania ul. Marii Konopnickiej z ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego. Skarżący mają obawy, że w efekcie wybudowania nowego wjazdu, potok ruchu na drogach wewnętrznych osiedla zwiększy się, gdyż kierowcy planujący skręcić z ul. Świętokrzyskiej (S74) w znajdującą się nieopodal ul. Warszawską, celem skrócenia czasu przejazdu w sytuacji wystąpienia zatoru drogowego, będą wykorzystywać wewnętrzne drogi osiedla Bocianek, czego negatywnym efektem ma być zwiększenie hałasu i ilości zanieczyszczeń w powietrzu w tej okolicy.

GDOŚ wskazuje, że po zrealizowaniu przedsięwzięcia, kierowcy, celem skrętu z ul. Świętokrzyskiej (S74) na ul. Warszawską, będą zmuszeni do zajęcia właściwego pasa ruchu jeszcze przed skrzyżowaniem ul. Świętokrzyskiej (S74) z al. Solidarności, który to przekieruje ich z głównego potoku drogi S74 na równoległe pasy ruchu tym samym umożliwiając na dalszym jej odcinku skręt w ul. Warszawską. W omawianym przypadku drogi wewnętrzne i publiczne są ogólnodostępne, co oznacza, że każdy uprawniony użytkownik ruchu może z nich korzystać. Odpowiednie skategoryzowane dróg w Polsce realnie przyczynia się do przywilejów, jakie zyskują uczestnicy ruchu poruszający się drogami wyższej klasy nad uczestnikami ruchu dróg niższej klasy. Zjazd z drogi szybkiego ruchu (S74) na drogę główną (ul. Warszawska) został zaprojektowany w sposób umożliwiający sprawne przemieszczanie się zintensyfikowanego potoku ruchu ulicznego. Z tego powodu przejazd na ul. Warszawską przez osiedle Bocianek jest dla kierowców znacznie mniej opłacalny ekonomicznie i czasowo niż bezpośredni zjazd z drogi S74. Przejazd przez drogi wewnętrzne osiedla, chociażby ze względu na ustanowione tam ograniczenie prędkości, progi spowalniające ruch kołowy, czy ze względu na podrzędność dróg wewnętrznych względem dróg wyższych klas, a także ze względu na krótszy czas zielonej sygnalizacji świetlnej zezwalającej na wjazd z ul. Marii Konopnickiej na ul. Warszawską niż czas zielonej sygnalizacji świetlnej umożliwiającej przejazd ul. Warszawską sprawia, że sytuacja incydentalnego wystąpienia zatoru, w efekcie którego kierowcy mogliby skracać sobie czas przejazdu poprzez kierowanie się wewnętrznymi ulicami osiedla Bocianek (mimo, że teoretycznie jest to możliwe) jest w tym przypadku nieuzasadnione. Zjazd z drogi S74 na ul. Warszawską został zaprojektowany dla potoku ruchu kołowego wskazanego w analizie ruchu w raporcie. Sytuacją incydentalną będzie trwałe zakorkowanie jezdni, uniemożliwiające skręt z drogi S74 w ul. Warszawską. Z tego też powodu w tym przypadku niezasadne jest wykonanie modelu propagacji hałasu czy modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza na drogach wewnętrznych osiedla Bocianek. Należy też zwrócić uwagę, że dzięki wybudowaniu czwartego wjazdu ruch samochodów może ulec zmianie, gdyż część kierowców zamiast kierować się do jednego z trzech istniejących wyjazdów, mogą wybrać nowy wyjazd na drogę S74. Paradoksalnie, czego nie zauważają skarżący, oznacza to, że kierowcy będą musieli pokonać mniejszy dystans, aby z konkretnej lokalizacji wyjechać z osiedla lub do niej dojechać, co globalnie spowoduje usprawnienie ruchu

na drogach wewnętrznych i może przyczynić się do poprawy komfortu akustycznego oraz aerosanitarne mieszkańców. O możliwym zmniejszeniu ruchu kołowego w normalnych dniach funkcjonowania przedsięwzięcia świadczy chociażby analiza ruchu kołowego przedstawiona w raporcie.

Na podstawie analizy ruchu z 2017 r., przedłożonej wraz z uzupełnieniem wnioskodawcy z 26 listopada 2020 r., natężenie ruchu na drodze krajowej nr 74 (ul. Świętokrzyska), w przypadku zaniechania realizacji przedsięwzięcia, wzrosłyby z 32 250 samochodów w 2015 r.:

- do 32 320 samochodów/doba w 2020 r.;
- do 32 400 samochodów/doba w 2022 r.;
- do 34 710 samochodów/doba w 2032 r.

Prognoza ruchu wskazuje, że realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia dobowej liczby samochodów do wartości 41 220, z czego 26 540 w głównym potoku drogi S74, 8 880 w równoległej, północnej części oraz 5 800 samochodów w równoległej południowej części przedsięwzięcia. Mimo, że przedsięwzięcie przyczyni się do jednostkowego wzrostu liczby samochodów na omawianym odcinku z 34 710 (brak realizacji przedsięwzięcia) do 41 220 (realizacja wariantu W3) samochodów w 2032 r., to na drogach wewnętrznych osiedla liczba samochodów ulegnie zmniejszeniu. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku zaniechania realizacji przedsięwzięcia, ruch samochodowy wewnątrz osiedla Bocianek na ul. Marii Konopnickiej, wg prognoz miał wzrosnąć z 1090 samochodów (w 2015 r.) do 1110 samochodów (w 2020 r.) czy nawet do 1300 samochodów (w 2032 r.). Natomiast usprawnienie ruchu wewnątrzosiedlowego, poprzez realizację przedsięwzięcia, w tym zapewnienie nowego wjazdu na osiedle, ma spowodować w wariantcie inwestycyjnym (W3) obniżenie wewnątrzosiedlowego ruchu na ww. ulicy do wartości 650 samochodów/doba (w 2032 r.) czy do 680 samochodów/doba (w 2042 r.).

Wobec powyższego rozważając sytuację drogową wskazaną przez skarżących, tj. wystąpienie zatoru drogowego i wjazd samochodów z drogi S74 przez teren osiedla Bocianek i przejazd do ul. Warszawskiej, GDOŚ stwierdza, że będzie to zdarzenie incydentalne, a skarżący powinni zwrócić uwagę na trwały efekt polegający na usprawnieniu i upłynnieniu ruchu nie tylko na drodze ekspresowej czy okolicznych drogach głównych, ale również na drogach wewnętrznych osiedla. Zaniechanie budowy nowego wjazdu może przyczynić się do utrwalenia obecnej sytuacji, w której to kierowcy celem wjazdu lub wjazdu z lub na osiedle Bocianek są zmuszeni do kierowania się do istniejących 3 skrzyżowań zamiast częściowo wyjeżdżać nowym wyjazdem, tym samym skracając sobie dystans przemieszczania po drogach wewnątrzosiedlowych. Wybudowanie czwartego, bezpośredniego wjazdu z drogi S74 do osiedla Bocianek spowoduje zmniejszenie ruchu kołowego czego pośrednim efektem będzie zmniejszenie presji związanej z hałasem i emisją zanieczyszczeń powietrza.

Zgodnie z tłem zanieczyszczenia powietrza, przedstawionym pismem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, dalej GIOŚ, z 15 lutego 2022 r., znak: DMS-KI.731.1.26.2022, m.in. uwzględniony ruch kołowy w okolicy drogi krajowej nr 74 nie powoduje przekroczeń średniorocznych standardów jakości powietrza. Biorąc pod uwagę, że celem wymodelowania średniorocznego stanu powietrza po zrealizowaniu przedsięwzięcia, wnioskodawca uwzględnił zarówno prognozowany ruch samochodów, jak i pośrednio (w tle zanieczyszczeń) aktualny ruch samochodów, to przez to wtórnie zawyżył uzyskane wyniki

obliczeń średniorocznych stężeń zanieczyszczeń. Skoro zaś zawyżone obliczenia nie powodują ryzyka przekroczenia standardów ochrony powietrza, to GDOŚ z pełnym przekonaniem stwierdza, że rzeczywisty, mniejszy niż uwzględniony w obliczeniach ruch samochodów tym bardziej nie spowoduje ryzyka wystąpienia przekroczeń.

Poza obliczeniami stężeń średniorocznych, wnioskodawca przedstawił również wyniki obliczeń godzinowych stężeń zanieczyszczeń powietrza w pasie po 50 m z obu stron przedsięwzięcia. Biorąc pod uwagę, że kilkudziesięciotysięczny ruch samochodów nie powoduje ryzyka przekroczenia godzinowych standardów jakości powietrza bezpośrednio przy drodze, w połączeniu z faktem, że stężenie zanieczyszczeń komunikacyjnych zmniejsza się wraz z odległością od źródła emisji, to ruch kilkuset samochodów w ciągu doby po wewnątrzsiedlowych ulicach osiedla Bocianek będzie miał marginalne znaczenie wpływające na stan jakości powietrza. Wobec powyższego, należy stwierdzić, że zwiększona presja zanieczyszczeń spowodowana funkcjonowaniem przedsięwzięcia nie wpłynie znacząco negatywnie na pogorszenie stanu jakości środowiska wewnątrz osiedla Bocianek.

W kwestii oddziaływań akustycznych, biorąc pod uwagę, że nałożone zarówno przez RDOŚ w Kielcach, jak i GDOŚ, środki minimalizujące hałas w postaci ekranów akustycznych, odseparują najbardziej uciążliwy hałas od terenów chronionych akustycznie znajdujących się po północnej stronie ul. Marii Konopnickiej, to organ II instancji stwierdza, że nie ma ryzyka przekroczeń obowiązujących poziomów dopuszczalnych hałasu zarówno dla pory dnia, jak i nocy. Niemniej jednak, celem zweryfikowania skuteczności nałożonych środków minimalizujących hałas, a także uwzględnienia w tych pomiarach ruchu kołowego w rejonie nowego zjazdu z drogi S74, GDOŚ w analizie porealizacyjnej nie tylko utrzymał konieczność wykonania pomiarów poziomów dźwięku w porze dnia i nocy w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Konopnickiej 3, ale dodatkowo nałożył obowiązek wykonania pomiarów poziomów dźwięków w nowym punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 7.

W związku z powyższym GDOŚ nie miał podstaw, aby żądać od inwestora wykonania prognozy propagacji hałasu i modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza dla incydentalnej sytuacji, jaką jest zatamowanie prawoskrętu z ul. Świętokrzyskiej (S74) na ul. Warszawską, co zdaniem skarżących stron postępowania mogłoby się wiązać z przekierowaniem całego lub większości ruchu kołowego z równoległej drogi dojazdowej S74 na drogi wewnętrzne osiedla Bocianek. GDOŚ uznał, że mając do czynienia z dużym źródłem emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza w postaci drogi S74, nawet gdyby ruch samochodów nie zmniejszył się tak, jak świadczą o tym prognozy, lecz pozostał na podobnym poziomie jak w 2020 r., nie ma ryzyka przekroczenia standardów jakości środowiska spowodowanego spokojnym ruchem kilkuset samochodów na wewnątrzsiedlowych ulicach.

II. W zakresie emisji do powietrza i obaw strony, w szczególności dotyczących budynku położonego przy ul. Marszałkowskiej 33 w Kielcach, podkreślić należy, że tło zanieczyszczenia powietrza przedstawione przez GIOŚ pismem z 15 lutego 2022 r., zostało uzyskane dla trzech lokalizacji, tj. skrzyżowanie przedsięwzięcia z ul. Zakładową, ul. Olszewskiego i al. Solidarności. Żadna z emitowanych przez samochody substancji, w stanie istniejącym, nie przekracza ustalonych poziomów dopuszczalnych w powietrzu. Podczas gdy ustalony średnioroczny poziom dopuszczalny ze względu na ochronę ludzi dla: dwutlenku azotu wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, pyłu PM10 wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, pyłu PM2,5 wynosi 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, benzenu wynosi 5

$\mu\text{g}/\text{m}^3$, a średnioroczna wartość odniesienia dla dwutlenku siarki wynosi $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, w sytuacji, w której najgorsze wartości spośród ww. trzech lokalizacji wynoszą kolejno $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $26 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, należy stwierdzić, że jakość powietrza w stanie istniejącym jest w normie. Biorąc pod uwagę zarówno aktualne tło zanieczyszczenia powietrza, które m.in. uwzględnia emisję spalin pochodzącą z istniejącej drogi krajowej 74 i innych dróg krzyżujących się, jak i wykonane przez inwestora obliczenia propagacji zanieczyszczeń powietrza uwzględniające dodatkowo prognozowany, zintensyfikowany ruch samochodów, GDOŚ uznaje przedstawione przez wnioskodawcę wyniki obliczeń za wiarygodne. Mamy bowiem do czynienia z sytuacją, w której inwestor, oceniając średnioroczne narażenie ludzi na ww. zanieczyszczenia powietrza, w swoich obliczeniach pośrednio uwzględnił sumę aktualnego ruchu z ruchem prognozowanym. Oznacza to, że wyniki obliczeń uwzględniają scenariusz gorszy dla środowiska niż gdyby inwestor w swoich wynikach obliczeń nie uwzględnił aktualnego ruchu, który przecież po realizacji przedsięwzięcia nie będzie się sumował z ruchem prognozowanym. Modelowanie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, uwzględniające zarówno średnioroczne tło zanieczyszczenia powietrza, jak i prognozowaną emisję gazów i pyłów do powietrza w perspektywie krótko- i długo-terminowej, nie spowodują przekroczeń norm jakości powietrza. Biorąc również pod uwagę występujący, lecz niedający się uwzględnić w obliczeniach efekt ograniczania przez ekrany akustycznie przedostawania się spalin na drugą ich stronę, a także możliwą poprawę jakości powietrza w przyszłości, chociażby ze względu na postępującą wymianę indywidualnych źródeł spalania na czystsze źródła spalania, GDOŚ stwierdza, że jakość powietrza w rejonie ul. Marszałkowskiej 33, po zrealizowaniu przedsięwzięcia będzie w normie.

Nie sposób nie zgodzić się z odwołującym, że mimo zachowania standardów jakości powietrza może on mieć do czynienia z osiadającym na szybach pyłem. Należy mieć na uwadze, że jakość powietrza w przestrzeni miejskiej, mimo, że w tym przypadku w stanie aktualnym spełnia ona określone standardy jakości środowiska, jest gorsza niż jakość powietrza w miejscach oddalonych od źródeł emisji liniowych (np. samochodów), punktowych (np. pylących drzew, zakładów produkcyjnych) czy powierzchniowych (np. indywidualnych źródeł spalania). Wobec powyższego efekt osiadania pyłów na powierzchniach czy, jak wskazuje skarżący, na szybach, w sytuacji spełniania obowiązujących standardów jakości środowiska, nie może być powodem przemawiającym za odmową zgody GDOŚ na realizację przedsięwzięcia. Podkreślić należy także, co wynika z samej treści odwołania [REDAKTOWANE], że już w stanie obecnym (bez realizacji przedsięwzięcia) „na szybach ma trudny do zmycia osad”, występuje pęknięcie tynków na ścianach i sufitach, nie ma możliwości otwierania okien i korzystania z balkonu. Zatem za jego niedogodności w życiu codziennym („generowany przez ten ruch hałas i spalinowy smog nie tylko czyni codzienne życie nieznośnym,„) odpowiedzialne są inne czynniki aniżeli planowana do budowy droga ekspresowa i nieuzasadnionym jest przerzucanie odpowiedzialności za jego dyskomfort na inwestora, skoro przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na powietrze, klimat akustyczny w środowisku wykazała brak znaczących oddziaływań (w przypadku emisji hałasu oddziaływanie znaczące zostanie odpowiednio zminimalizowane). Wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie raport dowiódł dotrzymania ustalonych standardów jakości środowiska, a dalsze negowanie jego ustaleń (jako dokumentu prywatnego zweryfikowanego przez organ wyspecjalizowany w ocenach oddziaływania na środowisko) odbywać się może jedynie poprzez przedstawienie dokumentów

o odpowiadającej mu kompleksowości, szczegółowości i fachowości, czego nie można przypisać odwołaniom.

Nieruchomość zlokalizowana przy ul. Marszałkowskiej 33 została zakwalifikowana do terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, co oznacza, że poziom dopuszczalny hałasu w porze dnia wynosi 61 dB, natomiast w porze nocy wynosi 56 dB. Ze względu na to, że wzajemne funkcjonowanie rozbudowywanej ul. Jesionowej (S74) oraz ul. Marszałkowskiej w Kielcach może spowodować przekroczenie ww. standardów jakości środowiska, zarówno w perspektywie krótko- (2022 r.), jak i długo- (2032 r.) terminowej, GDOŚ popiera decyzję RDOŚ w Kielcach co do zastosowania środków minimalizujących hałas. Prognoza propagacji hałasu w środowisku na etapie eksploatacji, wskazuje, że zastosowanie ekranu akustycznego nr 21 o wysokości ok. 4 m, który od północy i północnego-wschodu będzie stanowił barierę dla dźwięku pochodzącego z terenu przeważającego źródła hałasu, skutecznie zabezpieczy teren chroniony akustycznie (przy ul. Marszałkowskiej 33) przed ponadnormatywnym hałasem. Ze względu na to przedsięwzięcie jest w fazie projektowej i nie ma możliwości zmierzenia hałasu pochodzącego z niezrealizowanego jeszcze przedsięwzięcia, zarówno GDOŚ, jak i RDOŚ w Kielcach oparli swoją decyzję o skuteczności środków minimalizujących hałas na podstawie modelowania matematycznego przedstawionego przez wnioskodawcę. W ocenie GDOŚ, w sytuacji, w której mamy do czynienia z budynkiem o dwóch kondygnacjach naziemnych, którego okna będą niemal całkowicie osłonięte od bezpośredniego źródła hałasu drogi S74, zastosowanie środka minimalizującego w postaci ekranu akustycznego nr 21 będzie działaniem skutecznie ograniczającym wpływ hałasu na należący do strony teren chroniony akustycznie. Weryfikacja skuteczności tego ekranu akustycznego zostanie sprawdzona na podstawie pomiarów przy sąsiednim budynku, tj. budynku zlokalizowanym przy ul. Jesionowej 11. Nie ma w tym przypadku znaczenia usytuowanie opomiarowanego budynku o ok. 18 metrów dalej od źródła hałasu niż budynek odwołującego się, gdyż bardziej efektywną ochronę akustyczną uzyskuje się dla niskich budynków zlokalizowanych bliżej niż dalej od ekranu akustycznego, co pozwala stwierdzić, że wskazany w analizie porealizacyjnej punkt pomiarowy przy ul. Jesionowej 11 jest bardziej narażony na hałas niż hipotetyczny punkt pomiarowy zlokalizowany na terenie chronionym akustycznie przy ul. Marszałkowskiej 33. W związku z powyższym pomiary wykonane w tym miejscu będą miarodajne dla obu ww. terenów chronionych akustycznie, co pozwoli na właściwą weryfikację skuteczności zastosowanego w tym miejscu ekranu akustycznego.

III. Sugestia skarżącego, że ekran całkowicie zasłoni mu światło dzienne nie może być, w ocenie organu odwoławczego, skutecznie podnoszona. Przy zdiagnozowanych w tym miejscu przekroczeniach standardów jakości środowiska akustycznego tylko ekrany akustyczne o określonych parametrach efektywnie doprowadzą klimat akustyczny do normatywnego i zapewniającego odpowiedni komfort odbiorcom. Dodatkowo po wysyceniu drogi ruchem (około rok od oddania jej do użytkowania) zostanie przeprowadzona analiza porealizacyjna, która zweryfikuje skuteczność wszystkich wskazanych w decyzji ekranów, a także wskaże, jeżeli to będzie konieczne, inne środki ochrony akustycznej, które w tym miejscu mogą zostać zastosowane. Ustawodawca, określając normy poziomu hałasu w środowisku, przesądził o niezbędności ochrony ludzi narażonych na hałas, poprzez konieczność zapewnienia jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie i

zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. Ten obowiązek ciąży na wprowadzającym hałas jako zanieczyszczenie do środowiska niezależnie od chęci, preferencji i woli mieszkańców terenów ekranowanych. Oznacza to, że subiektywne przypuszczenia skarżącego dotyczące braku światła dziennego (ekran nie został jeszcze posadowiony, zatem ocena skarżącego w tym zakresie jest przypuszczeniem) wyważane z prymatem zapewnienia jak najlepszego stanu akustycznego środowiska są, na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nieistotne.

IV. GDOŚ zgadza się ze skarżącymi, że nie tylko funkcjonowanie przedsięwzięcia, ale także i etap budowy drogi ekspresowej niesie ze sobą niedogodności w postaci emisji hałasu, drgań czy zanieczyszczeń do powietrza, ale są to oddziaływania krótkotrwałe i przemijalne. Z tego też powodu, organy obu instancji, celem zminimalizowania negatywnych skutków wpływających negatywnie na jakość środowiska, nakazały inwestorowi zastosowanie odpowiednich środków minimalizujących, tj.:

- prowadzenie prac w porze dziennej, unikanie symultanicznej pracy urządzeń, korzystanie ze sprawnego technicznie sprzętu, brak jałowej pracy silników (punkt I.2.1. decyzji RDOŚ w Kielcach);
- stosowanie plandek i zraszanie placu budowy i dróg dojazdowych (punkt I.2.2. decyzji RDOŚ w Kielcach);
- stosowanie oponczy ograniczających emisję oparów asfaltu (punkt I.2.3. decyzji RDOŚ w Kielcach);
- prowadzenie dróg dojazdowych po istniejących szlakach (punkt I.2.4. decyzji RDOŚ w Kielcach).

Jednak podkreślić należy, że poza zakresem sprawy jest analiza i ocena takich uciążliwości związanych z etapem realizacji przedsięwzięcia jak utrudniony dostęp do posesji samochodem, karetką pogotowia, czy też wozem strażackim.

V. Na etapie postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego [REDAKTOR] podnosił zastrzeżenia dotyczące wpływu planowanej rozbudowy drogi w zakresie drgań na należący do niego budynek, zlokalizowany przy ul. Marszałkowskiej 33 w Kielcach.

W raporcie z kwietnia 2021 r., który stanowił podstawę wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w rozdziale 7.6 „Oddziaływanie wibracji na środowisko” (str. 223) wskazano, że „Szacunkowy zasięg oddziaływania wibracyjnego wynosi ok. 30 m od osi skrajnego pasa ruchu. W odległości tej nie znajdują się żadne budynki, gdyż pas o tej szerokości będzie się w całości zawierał w granicach pasa drogowego. Zasięg oddziaływań dynamicznych nie wykroczy zatem poza granicę pasa drogowego”. Z oceną tą nie zgodził się [REDAKTOR], który zauważył, że jego budynek mieszkalny znajduje się w mniejszej odległości od skrajnego pasa ruchu, a więc w zasięgu oddziaływania wibracyjnego od drogi.

Powyższe wątpliwości strony podzielił również WSA w Warszawie. W wyroku z 5 września 2023 r., sygn. akt IV SA/Wa 909/23, Sąd wskazał, że GDOŚ wydając decyzję z 30 grudnia 2022 r. naruszył art. 7, 77 § 1 i 80 k.p.a., bowiem postępowanie wyjaśniające w zakresie oddziaływania wibracyjnego planowanej rozbudowy drogi okazało się niepełne, nie uwzględniono wszystkich istotnych okoliczności w sprawie i wymaga powtórzenia. Sąd zwrócił uwagę, że w raporcie znalazła się sprzeczność pomiędzy częścią pisemną raportu a jego załącznikiem graficznym w zakresie, w jakim odnosi się on do kwestii emisji drgań na etapie eksploatacji przedsięwzięcia i zasięgu oddziaływania wibracyjnego. W ponownie

proszonym postępowaniu GDOŚ został zobligowany do ustalenia, czy budynek należący do [REDAKTOWANE] znajduje się w obszarze oddziaływania wibracyjnego.

Ponownie rozpatrując sprawę, wykonując wytyczne zawarte w wyroku WSA w Warszawie, GDOŚ pismem z 29 stycznia 2024 r. oraz 17 maja 2024 r. wezwał GDDKiA o ponowną analizę i ocenę emisji drgań na etapie eksploatacji przedsięwzięcia oraz zasięgu oddziaływania wibracyjnego na całej długości drogi. Wyjaśnienia zostały złożone pismem z 29 lutego 2024 r. oraz uzupełnione pismem z 28 maja 2024 r.

Żaden z aktów prawnych nie wskazuje jaką wartość drgań należy traktować jako nieprzekraczalną normę drgań w środowisku. Z jednej strony ustawodawca w art. 3 pkt 4 p.o.ś. wskazuje, że poprzez „emisję” należy rozumieć wprowadzanie bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi m.in. wibracji, a w art. 66 ust. 1 pkt 8 u.o.o.ś., wskazuje na konieczność oceny wpływu emisji na środowisko, a z drugiej strony nie wskazuje żadnych standardów jakości środowiska, które umożliwiłyby ewentualną ocenę, jakie drgania w środowisku należy uznać za szkodliwe. W przypadku drgań jedynym punktem odniesienia są dwie normy: PN-B-02170:2016-12 „Ocena szkodliwości drgań przekazywanych przez podłoże na budynki” oraz PN-B-02171:2017-06 „Ocena wpływu drgań na ludzi w budynkach”. Brak jest jednak ich powołania przez ustawodawcę w jakimkolwiek akcie prawnym, który rozstrzyga kwestie związane z ochroną środowiska. Niemniej jednak, ze względu na to, że ww. normy zostały wskazane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, ze zm.), ich stosowanie należy uznać za obowiązkowe. Należy mieć jednak na uwadze, że nawiązanie do ww. norm ma miejsce w rozporządzeniu będącym spisem wytycznych dla organów architektoniczno-budowlanych, co bezpośrednio wynika z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. 725, ze zm.), a nie organów ochrony środowiska.

W wyjaśnieniach GDDKiA z 29 lutego 2024 r. „Analiza oddziaływania w zakresie wibracji” wskazano, że zgodnie rozdziałem 5.2 ww. normy PN-B-02170:2016-12 w obliczeniach projektowych można pominąć oddziaływanie drgań przekazywanych przez podłoże na budynek, jeżeli budynek znajduje się w odległości większej niż 15 m od osi najbliższego pasa drogi kołowej I kategorii lub ulicy przelotowej. Oznacza to, że w odległości 15 m od osi drogi ekspresowej drgania wywołane ruchem pojazdów są pomijalnie małe i pozostają bez wpływu na budynki.

W celu zapewnienia możliwie najwyższego stopnia bezpieczeństwa oraz uwzględniając zasadę przezorności, przyjęto, że szacunkowy zasięg analizy oddziaływania wibracyjnego w przypadku dróg krajowych i ekspresowych o dużym udziale ruchu ciężkiego, wynosi do 30 m od osi skrajnego pasa ruchu takiej drogi, tj. dwukrotnie więcej, aniżeli przewidują to zapisy normatywne. Teoretycznie strefa, gdzie potencjalnie mogą (ale nie muszą) wystąpić odczuwalne drgania, to obszar w odległości do 30 m od osi skrajnego pasa projektowanej drogi ekspresowej S74, a strefa, gdzie drgania pochodzące od ruchu samochodowego mogą potencjalnie mieć wpływ na budynki, to obszar do 15 m od osi skrajnego pasa projektowanej drogi ekspresowej S74, dlatego też taki obszar został poddany analizie. Z tym, że analizie poddano wyłącznie budynki, które zostaną utrzymane po realizacji inwestycji. Pominięto wszystkie budynki, które zostały przewidziane do wyburzenia w ramach realizacji przedsięwzięcia (dotyczy to m.in. obiektu zlokalizowanego pomiędzy budynkiem należącym

do [REDAKTOWANE] a ul. Jesionową). Łącznie w strefie do 30 m od osi skrajnego pasa ruchu drogi ekspresowej S74 znajduje się 6 budynków mieszkalnych: przy ul. Łódzkiej 225 (elewacja budynku w odległości około 25,4 m od osi skrajnego pasa drogi), ul. Łódzkiej 223 (26,6 m), ul. Łódzkiej 213a (24,8 m), ul. Łódzkiej 209 (24,3 m), ul. Łódzkiej 201a (25,0 m), ul. Łódzkiej 121 (25,2 m). W tabeli na str. 9, 10 wyjaśnień z 29 lutego 2024 r. przedstawiono ocenę wpływu drgań na poszczególne budynki oraz przedstawiono graficznie usytuowanie tych budynków względem drogi ekspresowej.

Jak wynika z powyższego, w strefie do 30 m od osi skrajnego pasa drogi S74 znajduje się łącznie 6 budynków. Żaden z budynków nie będzie usytuowany bliżej niż 25 m od osi skrajnego pasa drogi i żaden z budynków nie znajdzie się w strefie potencjalnych oddziaływań (w strefie do 15 m od osi skrajnego pasa drogi S74). Zgodnie z warunkami normy PN-B-02170:2016-12, w przypadku każdego z analizowanych budynków potencjalnie występujące oddziaływania dynamiczne, których źródłem będzie ruch samochodowy, będą pomijalnie małe i pozostaną bez wpływu na budynki. Odległość budynków od drogi powoduje również, że powstające drgania będą nieodczuwalne przez ludzi przebywających w budynkach.

Natomiast na wysokości budynku przy ul. Marszałkowskiej 33 projektuje się poprowadzenie drogi ekspresowej S74 w tunelu, co oznacza, że budynek nie będzie bezpośrednio eksponowany na oddziaływania dynamiczne ruchu samochodowego drogi ekspresowej. Konstrukcja tunelu powoduje, że pomiędzy strefą ruchu (jezdniami) a otaczającymi go masami gruntu, występują liczne przegrody o zróżnicowanym stopniu zagęszczenia, powodując skuteczne tłumienie drgań i wibracji powodowanych ruchem drogowym. Również sama konstrukcja tunelu (który zostanie wykonany metodą wykopową) powoduje, że oddziaływania dynamiczne powodowane ruchem samochodów nie będą się przenosiły na jego konstrukcję, a tym samym nie będą przekazywane dalej.

Obecnie budynek przy ul. Marszałkowskiej 33 usytuowany jest w odległości 29,6 m od osi skrajnego pasa ruchu drogi krajowej DK74. Droga ta prowadzi znaczny ruch tranzytowy, w tym ruch ciężki, pomimo tego budynek nie jest narażony na wibracje, które mogłyby zagrażać jego konstrukcji. Po realizacji przedsięwzięcia ruch tranzytowy zostanie skierowany drogą ekspresową S74 (na analizowanym odcinku będzie prowadzony tunelem) a ruch ul. Jesionowej, która powstanie w miejscu dotychczasowej drogi krajowej, będzie stanowił niemalże wyłącznie lokalny ruch lekki. Rozwiązanie takie przyczyni się bezpośrednio do znaczącego zmniejszenia emisji wibracji i drgań, które już obecnie są na poziomie nieuciążliwym. Również ruch samochodowy ul. Marszałkowskiej będzie stanowił niemalże wyłącznie lokalny ruch lekki, i będzie porównywalny do ruchu aktualnie prowadzonego tą ulicą.

Powtórna „Analiza oddziaływania w zakresie wibracji” z 29 lutego 2024, uzupełniona 28 maja 2024 r., potwierdziła, że eksploatacja drogi po jej rozbudowie nie spowoduje uciążliwości w zakresie drgań i wibracji dla mieszkańców terenów sąsiednich, zarówno w kontekście oddziaływania na budynki, jak i na ludzi. Planowane przedsięwzięcie, pod względem oddziaływania w zakresie drgań i wibracji na etapie eksploatacji, może zostać zrealizowane bez konieczności podejmowania dodatkowych działań minimalizujących ten rodzaj oddziaływań. Wyjaśnienia te pozostają bez wpływu na dane dotyczące charakterystyki terenu inwestycji i nie mają wpływu na inne ustalenia raportu. Nie ma zatem podstaw do ponownej oceny przez organy współdziałające w ramach opinii czy też uzgodnienia.

Analiza wariantowa, zasadność realizacji drogi i wyburzenia

W odwołaniu spółka K-B zwróciła uwagę na nieuwzględnienie w wykazie obiektów do wyburzenia, będącego w trakcie realizacji budynku handlowo-biurowego należącego do spółki, zlokalizowanego na działce o nr ewidencyjnym 195/57 obręb 004 jednostka ewidencyjna Kielce przy ul. Łódzkiej. Zarzuciła brak analizy wpływu planowanych wyburzeń na środowisko w poszczególnych wariantach przebiegu inwestycji, jak i brak uzasadnienia wyboru wariantu 3 inwestycji pod kątem ilości planowanych wyburzeń i ich wpływu na środowisko.

Działka należąca do spółki zlokalizowana jest przy istniejącej drodze krajowej nr 74 na wysokości nieruchomości oznaczonej nr 177 przy ul. Łódzkiej. Zgodnie z planem sytuacyjnym przedsięwzięcia załączonym do raportu (arkusz D.1.1 w skali 1:1000) działka położona jest na wysokości około km 0+910 (strona prawa) planowanej drogi ekspresowej, a w jej obrębie nie zaznaczono żadnych istniejących obiektów budowlanych. Pismem z 12 lipca 2024 r., GDDKiA poinformował, że ww. budynek (w stanie surowym, o przeznaczeniu usługowym, trzykondygnacyjny z podpiwniczeniem) przewidziany jest do wyburzenia, zaś całą działkę, na której jest usytuowany, przeznaczono do zajęcia pod pas drogowy. Obiekt położony jest w odległości ok. 4 m od granicy działki, koliduje z rozwiązaniami drogowymi, co zostało przedstawione graficznie w wyjaśnieniach GDDKiA.

Planowane przedsięwzięcie drogowe będzie realizowane w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 311, ze zm.), tzw. specustawy drogowej. Kwestie dotyczące naruszenia interesów właścicieli nieruchomości, które są przeznaczone pod realizację drogi (w tym dotyczące wywłaszczeń i odszkodowań), są regulowane przez przepisy powyższej ustawy, tym samym wykraczają poza przedmiot postępowania w sprawie określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia. To w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, dalej decyzji z.r.i.d., nastąpi m.in. zatwierdzenie podziału nieruchomości, czy też określenie obowiązku i terminów rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania. Wówczas właściciele nieruchomości zlokalizowanych w obrębie pasa drogowego będą mogli zgłaszać uwagi dotyczące wyburzeń czy też wywłaszczeń. Tożsame stanowisko zawarł Sąd w wyroku z 5 września 2023 r., sygn. akt IV SA/Wa 909/23.

W rozdziale 1.7 raportu zatytułowanym „Kolizje z obiektami kubaturowymi i wyburzenia” wskazano, że w ramach realizacji przedsięwzięcia konieczne będzie przeprowadzenie wyburzeń obiektów budowlanych, które kolidują z projektowanym przebiegiem drogi. W zależności od wariantu wyburzenia obejmują: w wariantcie 1 – 110 obiektów budowlanych, w wariantcie 3 – 99 obiektów budowlanych, natomiast w wariantcie 4 – 68 obiektów budowlanych. W tabeli 36, 37, 38 (str. 85-90 raportu) dla każdego z wariantów przygotowano szczegółowe zestawienie obiektów kubaturowych kolidujących z przedsięwzięciem, gdzie przy każdym z obiektów wskazano jego dokładną lokalizację oraz rodzaj (w zależności od przeznaczenia obiektu). Brak w tym zestawieniu obiektu realizowanego przez spółkę K-B.

Mając na uwadze często rozległe ramy czasowe procesu inwestycyjnego związanego z realizacją dużej inwestycji drogowej, mogą zdarzyć się sytuacje, że obiekt budowlany będący w trakcie budowy kolidujący z inwestycją, nie zostanie zidentyfikowany na etapie postępowania związanego z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Do czasu zakończenia budowy i sporządzenia przez geodetę mapy powykonawczej (dla celów uzyskania

pozwolenia na użytkowanie), na której znajdują się nowe obiekty wraz z uzbrojeniem i infrastrukturą, nie będzie podstaw do zmian w krajowym rejestrze geodezyjnym.

Podkreślić należy, że sami skarżący wskazują w odwołaniu z 30 sierpnia 2021 r., że sporny budynek znajduje się „w budowie” („spółka stawia ww. budynek”) a zatem na dzień wydania decyzji pierwszoinstancyjnej (30 lipca 2021 r.) ta budowa nie została ukończona. Tym samym nie można czynić zarzutu z jego nieuwzględnienia ani autorom raportu, ani organowi I instancji, bowiem analiza zagospodarowania terenu znajdującego się w otoczeniu inwestycji dotyczyć ma budynków faktycznie wybudowanych i oddanych do użytkowania (z określonym ich przeznaczeniem), a nie budynków znajdujących się w planach inwestycyjnych czy też w trakcie budowy. GDDKiA potwierdził, że obiekt będzie podlegał wyburzeniu.

Rozpatrując sprawę w przedmiocie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, należy mieć na uwadze specyfikę wydawanego rozstrzygnięcia, które nie ma charakteru uznaniowego. Wyjaśnienia wymaga, że w postępowaniu administracyjnym, zgodnie z zasadą legalizmu, organ działa w granicach wniosku inwestora. Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ określa warunki realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wnioskowanym przez inwestora lub, jeśli zachodzą ku temu przesłanki, odmawia określenia tych warunków. Jeśli więc w odniesieniu do wariantu proponowanego przez inwestora nie zachodzą okoliczności wykluczające możliwość wydania pozytywnej decyzji, określone w art. 80 ust. 2 i art. 81 u.o.o.ś., wówczas organ jest zobowiązany do określenia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wskazanym we wniosku. Taka sytuacja ma miejsce w ocenianym postępowaniu, w którym RDOŚ w Kielcach określił środowiskowe uwarunkowania realizacji planowanego przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, tj. w wariantcie 3 Dwa tunele, po wykluczeniu, w toku oceny oddziaływania na środowisko, okoliczności uniemożliwiających wydanie decyzji dla tego wariantu. Merytoryczna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wykazała, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia, przy zachowaniu warunków określonych w decyzji z 30 lipca 2021 r. oraz w niniejszej decyzji, nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W takim przypadku organ wydający decyzję nie mógł wykraczać poza kompetencje związane z oceną planowanego przedsięwzięcia w zakresie wymogów ochrony środowiska, które określone są przepisami u.o.o.ś. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma na celu określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji, w tym wskazanie zagrożeń jakie mogą wystąpić w związku z tą realizacją oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom. Organ prowadzący postępowanie administracyjne zmierzające do wydania omawianej decyzji, nie jest uprawniony do dowolnego określania lokalizacji, kształtu i zakresu planowanej do realizacji inwestycji. Jeżeli intencją wnioskodawcy była budowa drogi w wariantcie 3, a nie zaistniały przesłanki do odmowy rozstrzygnięcia o istocie sprawy, RDOŚ w Kielcach zobligowany był do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z wnioskiem inwestora z 28 sierpnia 2020 r.

Powyższe stanowisko znajduje poparcie w orzecznictwie sądów administracyjnych, które wskazują m.in., że: rolą organu rozstrzygającego w sprawie uwarunkowań środowiskowych jest ocena dopuszczalności objętej wnioskiem inwestycji pod względem wymagań środowiskowych. Organ ten określa warunki korzystania z zasobów środowiskowych dla inwestycji sprecyzowanej we wniosku, o którego zakresie decyduje wnioskodawca. Słusznie więc wskazał organ, że nie posiada kompetencji do rozstrzygnięcia w

zakresie zaproponowanych rozwiązań technicznych, komunikacyjnych objętej wnioskiem inwestycji (...) czy też jej przebiegu. Poddaje (on) własnej ocenie z zakresu ochrony środowiska skonkretyzowaną we wniosku inwestycję, której dotyczy dołączona do wniosku dokumentacja, opierając się na wynikach raportu oceny oddziaływania na środowisko opracowanego dla inwestycji o określonych parametrach technicznych (por. wyrok NSA z 23 lutego 2011 r., sygn. akt II OSK 2516/10).

Zgodnie bowiem z art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś., raport powinien zawierać opis analizowanych wariantów, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Zdaniem organu odwoławczego obowiązek ten został spełniony.

W raporcie przeanalizowano trzy warianty realizacji przedsięwzięcia, w tym wariant proponowany przez wnioskodawcę 3 – dwa tunele (przebieg S74 odcinkami w tunelu), a także dwa warianty alternatywne rozbudowy drogi: wariant 1 – mury oporowe (przebieg S74 w poziomie -1), wariant 4 – długi tunel (przebieg S74 w tunelu). Wszystkie analizowane warianty zakładają przebieg drogi ekspresowej po istniejącym śladzie drogi krajowej nr 74. Racjonalne warianty alternatywne drogi polegają przede wszystkim na zróżnicowaniu jej niwelety i związanych z tym rozwiązań konstrukcyjnych, technicznych i komunikacyjnych.

W porównaniu wariantów drogi w raporcie wzięto pod uwagę oddziaływanie na ludzi, klimat, stan powietrza, klimat akustyczny i wibracje drogowe, na rośliny, grzyby i siedliska przyrodnicze, na zwierzęta, na różnorodność biologiczną, wody powierzchniowe i podziemne, na złoża surowców mineralnych, na krajobraz, na zabytki i krajobraz kultury, oddziaływanie na środowisko w wyniku wystąpienia poważnej awarii, oddziaływanie transgraniczne. Z przedstawionej analizy wielokryterialnej wynika, że wariant 1 – Mury oporowe uzyskał najbardziej niekorzystną ocenę pod względem wpływu na środowisko. Natomiast wariant 3 oraz 4 mieszczą się w podobnym zakresie oddziaływań, spowodowane jest to podobną technologią wykonania inwestycji. Wariant 4 oddziałuje jednakże nieznacznie bardziej na środowisko, przyczyną tego oddziaływania jest fakt, że projektowany jest tunel w przebiegu niemalże całego odcinka, czego skutkiem jest nieznacznie większy obszar oddziaływania w porównaniu do wariantu 3.

Jak wynika z opracowań graficznych, stanowiących załączniki do raportu, obrazujących lokalizację przedsięwzięcia i jego wariantów, w szczególności plany sytuacyjne (arkusze dla poszczególnych wariantów – D.1.1, w skali 1:1000), każda trasa rozbudowywanej drogi (zarówno w proponowanym przez inwestora – wariant 3, jak i racjonalnych wariantach alternatywnych – wariant 1 i 4), przebiega przez działkę należącą do spółki K-B. Zatem niezależnie od wyboru wariantu realizacyjnego, przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane będzie na ww. nieruchomości, której właścicielem jest strona, i tym samym w swych skutkach kształtowałyby tożsame uciążliwości.

Jak wynika z powyższego w raporcie określono przybliżoną liczbę kolizji drogi z różnego rodzaju obiektami, co pozwoliło na porównanie ich pod tym względem, jednak wyburzenia nie były brane pod uwagę jako odrębne kryterium w analizie wielokryterialnej. Wbrew twierdzeniom strony, nie ma ogólnie ustalonego katalogu kryteriów każdorazowo branych pod uwagę w analizie wielokryterialnej sporządzanej na potrzeby analizy wariantowej. Nie ma nawet obowiązku posiłkowania się przy analizie wariantowej w raporcie analizą wielokryterialną. Analiza wielokryterialna jest bowiem wyłącznie jednym z narzędzi służącym

do porównania analizowanych wariantów przedsięwzięcia a jej zastosowanie i kształt (dobór liczby i rodzajów kryteriów oraz przypisanie im odpowiednich wag) jest indywidualne. Jednym z kryteriów w analizie wielokryterialnej może być zatem liczba wyburzeń (czy to wszystkich budynków czy tylko mieszkalnych, z uwagi na oddziaływania akustyczne), ale nie musi. Może też liczba wyburzeń nie być uwzględniona jako odrębne, samodzielne kryterium, ale może stanowić podkryterium np. uwarunkowań społecznych. I wreszcie może, jak w przedmiotowym przypadku, liczba wyburzeń nie być uwzględniona w analizie wielokryterialnej, ale opisowo i wtedy traktowana jest jako uzupełnienie analizy wielokryterialnej w analizie wariantowej. Wbrew zarzutom skarżących, liczba wyburzeń i porównanie pod tym względem wariantów zostały zatem wzięte pod uwagę w analizie wariantowej. Analiza wariantowa nie polega jednak, co zdaje się skarżącym, na wyborze dowolnego wariantu (określonego w odwołaniu jako „najkorzystniejszy”) według dowolnie przyjętego pojedynczego kryterium. Warianty wskazane w raporcie stanowią siatkę porównawczą dla wariantu inwestycyjnego, zapewniającą faktyczny, realny wybór jednego z racjonalnych rozwiązań, ocenianego względem wielu, różnych kryteriów. Dobór ilości i rodzaju kryteriów wskazanych w analizie wielokryterialnej jest zaś, w ocenie organu odwoławczego, prawidłowy, wystarczający do zapewnienia siatki porównawczej analizowanych rozwiązań przedsięwzięcia i odpowiada kluczowym oddziaływaniom, jakie wiązać się będą z jego realizacją. Liczba wyburzeń, o ile jest przedstawiona w raporcie, nie musi obejmować istotnych cech tych obiektów, jak wskazane przez skarżącego wielkość, kubatura, koszty finansowe, bowiem wyłączenie nieruchomości pod drogę (a wraz z nim koszty finansowe i odszkodowania przynależne w tego tytułu) znajdują się poza zakresem sprawy dotyczącej określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia.

Likwidacja garaży

██████████ i ██████████ wyrażają sprzeciw w związku z planowanymi wyburzeniami garaży przy ul. Konopnickiej w ramach realizacji przedsięwzięcia. Dodatkowo ██████████ zgłasza zastrzeżenia do budowy wjazdu na osiedle na ul. Konopnickiej z drogi ekspresowej.

Fakt, że strony nie zgadzają się z rozwiązaniami lokalizacyjnymi planowanej rozbudowy drogi nie może przesądzać o wadliwości zaskarżonej decyzji ani o wadliwości postępowania poprzedzającego jej wydanie. Organom administracji publicznej orzekającym w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań ustawodawca nie przyznał uprawnień do korygowania, zmiany lokalizacji inwestycji zaproponowanej przez inwestora, jak i oceny racjonalności czy słuszności koncepcji przedstawionej przez inwestora. Dokonywanie oceny co do prawidłowości rozwiązań funkcjonalnych drogi wykracza poza zakres postępowania związanego z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Obowiązki informacyjne organu, sposób rozpatrzenia uwag stron i społeczeństwa, wykup nieruchomości

██████████ w odwołaniu zwraca uwagę na brak konsultacji przez GDDKiA i RDOŚ w Kielcach z lokalną społecznością założeń wariantu 3 inwestycyjnego. Od wielu lat podawane do publicznej wiadomości i konsultowane z uczestnikami postępowania były tylko warianty 1 i 2. Informacja o tym, że postępowanie w sprawie wydania skarżonej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczyło tzw. wariantu 3 inwestycji dotarła do strony przypadkowo. Najlepszym rozwiązaniem dla ██████████ jest wykup należącej do niego nieruchomości.

Odnosząc się do powyższego, należy wyjaśnić, że pojęcie konsultacji społecznych nie jest regulowane u.o.o.ś. Konsultacje społeczne, rozumiane jako spotkania informacyjne ze społecznością lokalną, jakie może przeprowadzać inwestor na wczesnym etapie procesu inwestycyjnego, nie są w żaden sposób powiązane z udziałem społeczeństwa w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i dokonywanym w trakcie tej procedury wyłożeniem do wglądu dokumentacji sprawy oraz umożliwieniem społeczeństwu składania uwag i wniosków. Konsultacje społeczne inwestora zależą tylko i wyłącznie od jego woli, a ich przeprowadzenie nie jest normowane żadnymi przepisami prawa. Stanowisko GDOŚ w powyższym zakresie zostało uznane za prawidłowe przez Sąd w wyroku z 5 września 2023 r., sygn. akt IV SA/Wa 909/23.

Strony postępowania, jak i zainteresowana społeczność uczestniczą w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na zasadach określonych w u.o.o.ś. oraz k.p.a. Zgodnie z art. 74 ust. 3 u.o.o.ś. jeżeli liczba stron postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub innego postępowania dotyczącego tej decyzji przekracza 10, stosuje się art. 49 k.p.a. W myśl art. 49 § 1 k.p.a. zawiadomienie stron o decyzjach i innych czynnościach organu administracji publicznej może nastąpić w formie publicznego obwieszczenia, w innej formie publicznego ogłoszenia zwyczajowo przyjętej w danej miejscowości lub przez udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego organu administracji publicznej. Biorąc pod uwagę, że liczba stron postępowania w sprawie wydania decyzji dla drogi S74 przekracza 10, RDOŚ w Kielcach o czynnościach w podejmowanych w toku postępowania zawiadamiał strony w formie publicznego ogłoszenia. Obwieszczenia RDOŚ w Kielcach były udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej tego organu, tablicy ogłoszeń urzędu, jak również tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Kielce oraz określonych tablicach informacyjnych w rejonie terenu realizacji przedsięwzięcia tj. osiedla Sady, osiedla Herby, osiedla Bocianek, Niewachłów I, Niewachłów II, Gruchawka – Łazy, w siedzibie Biura Obsługi Mieszkańców nr 3 przy ul. Wiśniowej 3. W trakcie postępowania przeprowadzony został również udział społeczeństwa trwający od 18 maja do 16 czerwca 2021 r., podczas którego każdy zainteresowany mógł zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy (m.in. raportem) oraz złożyć uwagi i wnioski. W trakcie udziału społeczeństwa wpłynęło do RDOŚ w Kielcach 17 pism z uwagami, które organ rozpatrzył w uzasadnieniu decyzji z 30 lipca 2021 r. Ponadto, jak wynika z akt sprawy RDOŚ w Kielcach, na prośbę zainteresowanych, wielokrotnie udostępniał raport i jego uzupełnienia w formie elektronicznej. Jak wynika z powyższego, RDOŚ w Kielcach działając w myśl art. 10 k.p.a. zapewnił stronom czynny udział w postępowaniu, a także zgodnie z art. 33-38 i 85 ust. 3 u.o.o.ś. zainteresowanej społeczności w trakcie udziału społeczeństwa.

Podkreślić należy, że ani udział w postępowaniu jako jego strona ani zgłoszenie uwag i wniosków w ramach udziału społeczeństwa nie gwarantuje, że organ przy wydawaniu decyzji uwzględni podnoszone żądania. Organ ma bowiem obowiązek je rozpatrzeć, ale niekoniecznie musi je uwzględnić w takim zakresie, jak tego żądają skarżący. Dlatego też podnoszone przez [REDAKTURA] zarzuty dotyczące nieuwzględnienia jego uwag i mieszkańców osiedla Bocianek są nieskuteczne.

Pismem z 17 lutego 2021 r. uwagi do projektu budowy drogi na odcinku ul. Jesionowej w Kielcach złożył zaś [REDAKTURA]. Uwagi te w większości zostały powtórzone w odwołaniu

od decyzji. Ani organ I instancji, ani organ odwoławczy, nie mogą przychylić się do prośby strony dotyczącej zmiany projektu budowy drogi S74 polegającej na uwzględnieniu wykupu należącej do niego nieruchomości. Zagadnienia dotyczące naruszenia interesów właścicieli nieruchomości, które są przeznaczone pod realizację przedsięwzięcia drogowego (m.in. dotyczące wywłaszczeń) będą rozstrzygane na późniejszym etapie procesu inwestycyjnego, tj. w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, wykraczają więc poza przedmiot postępowania w sprawie określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia. Istotne jest również to, że organ działa w granicach wniosku inwestora. Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ określa warunki realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wnioskowanym przez inwestora lub, jeśli zachodzą ku temu przesłanki, odmawia określenia tych warunków.

Uwagi ██████████ dotyczące braku możliwości zapoznania się z założeniami planowanego przedsięwzięcia w wariantcie inwestycyjnym oraz braku informacji ze strony RDOŚ w Kielcach o toczącym się postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, są zatem bezpodstawne. Zostało to potwierdzone w wyroku WSA w Warszawie z 5 września 2023 r., sygn. akt IV SA/Wa 909/23.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

- niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Na decyzję, zgodnie z art. 50 § 1 oraz art. 53 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935), dalej p.p.s.a., służy skarga wnoszona na piśmie do WSA w Warszawie, za pośrednictwem GDOŚ, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skarżącemu decyzji;
- skarżący, zgodnie z art. 230 p.p.s.a. w związku z § 2 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535), obowiązany jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Wnoszący skargę, co wynika z art. 239 p.p.s.a., może być zwolniony z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych;
- skarżącemu, zgodnie z art. 243 p.p.s.a., może być przyznane, na jego wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten jest zwolniony od opłat sądowych.

PIOTR OTAWSKI
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
/ – podpisano cyfrowo – /

Otrzymują:

1. Piotr Krampikowski, Dyrektor Oddziału w Kielcach Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentujący Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, ul. Paderewskiego 43/45, 25-950 Kielce, e-puap: /GDDKIA_ODDZIAL_KIELCE/SkrytkaESP;
2. ██████████ pełnomocnik K-B sp. z o.o. sp.k., ██████████;
3. ██████████;
4. ██████████;
5. ██████████;
6. pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 k.p.a.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, adres e-puap: /RDOS/SkrytkaESP